

International
Labour
Organization

CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ
A SINDICATELOR
DIN MOLDOVA

LEGISLAȚIA ÎN DOMENIUL PARTENERIATULUI SOCIAL

(LA SITUAȚIA DIN NOIEMBRIE 2021)

Chișinău, 2021

Prezenta publicație este editată de către Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova în cadrul proiectului „Susținerea formalizării a două comitete teritoriale pentru cons ultări și negocieri colective și susținerea proiectului RBSA” cu suportul financiar al Organizației Internaționale a Muncii.

CUPRINS

1. EXTRAS DIN CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA NR. 1 DIN 29.07.1994.....	4
2. EXTRAS DIN CODUL MUNCII NR. 154 DIN 28.03.2003	5
3. EXTRAS DIN CODUL CONTRAVENȚIONAL NR. 218 DIN 24.10.2008.....	16
4. LEGEA PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIEI NAȚIONALE PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE, A COMISIILOR PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE LA NIVEL DE RAMURĂ ȘI LA NIVEL TERITORIAL NR. 245-XVI DIN 21 IULIE 2006	17
5. LEGEA SINDICATELOR NR. 1129 DIN 07.07.2000	32
6. LEGEA PATRONATELOR NR. 976 DIN 11.05.2000.....	44
7. REGULAMENTUL COMISIEI NAȚIONALE PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE, APROBAT HOTĂRÎREA COMISIEI NAȚIONALE PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE NR. 26 DIN 08 DECEMBRIE 2011	52
8. REGULAMENTUL-CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIILOR PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE LA NIVEL DE RAMURĂ ȘI LA NIVEL TERITORIAL, APROBAT PRIN HOTĂRÎREA COMISIEI NAȚIONALE PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE NR.3 DIN 15 FEBRUARIE 2007	58
9. REGULAMENTUL – CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIILOR PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE DE RAMURĂ BIPARTITE, APROBAT PRIN HOTĂRÎREA COMISIEI NAȚIONALE PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE NR. 27 DIN 7 NOIEMBRIE 2018	63
10. REGULAMENTUL-TIP CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIEI PENTRU DIALOG SOCIAL „ANGAJATOR-SALARIAȚI”, APROBAT PRIN HOTĂRÎREA COMISIEI NAȚIONALE PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE NR. 9 DIN 18 MAI 2007.....	68

EXTRAS DIN CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1 din 29.07.1994

Articolul 43. Dreptul la muncă și la protecția muncii

(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sînt garantate.

T i t l u l I I

PARTENERIATUL SOCIAL ÎN SFERA MUNCII

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 15. Noțiunea de parteneriat social

Parteneriatul social reprezintă un sistem de raporturi stabilite între salariați (reprezentanții salariaților), angajatori (reprezentanții angajatorilor) și autoritățile publice respective în procesul determinării și realizării drepturilor și intereselor sociale și economice ale părților.

Articolul 16. Părțile parteneriatului social

(1) Părțile parteneriatului social la nivel de unitate sînt salariații și angajatorii, în persoana reprezentanților împuterniciți în modul stabilit.

(2) Părțile parteneriatului social la nivel național, ramural și teritorial sînt sindicatele, patronatele și autoritățile publice respective, în persoana reprezentanților împuterniciți în modul stabilit.

(3) Autoritățile publice sînt parte a parteneriatului social în cazurile cînd ele evoluează în calitate de angajatori sau de reprezentanți ai acestora împuterniciți prin lege sau de către angajatori.

Articolul 17. Principiile de bază ale parteneriatului social

Principiile de bază ale parteneriatului social sînt:

- a) legalitatea;
- b) egalitatea părților;
- c) paritatea reprezentării părților;
- d) împuternicirile reprezentanților părților;
- e) cointeresarea părților pentru participarea la raporturile contractuale;
- f) respectarea de către părți a normelor legislației în vigoare;
- g) încrederea mutuală între părți;
- h) evaluarea posibilităților reale de îndeplinire a angajamentelor asumate de părți;
- i) prioritatea metodelor și procedurilor de conciliere și efectuarea obligatorie de consultări ale părților în probleme ce țin de domeniul muncii și al politicilor sociale;
- j) renunțarea la acțiuni unilaterale care încalcă înțelegerile (contractele colective de muncă și convențiile colective) și informarea reciprocă a părților despre schimbările de situație;
- k) adoptarea de decizii și întreprinderea de acțiuni în limitele regulilor și procedurilor coordonate de părți;
- l) executarea obligatorie a contractelor colective de muncă, a convențiilor colective și a altor înțelegeri;
- m) controlul asupra îndeplinirii contractelor colective de muncă și a convențiilor colective;

- n) răspunderea părților pentru nerespectarea angajamentelor asumate;
- o) favorizarea de către stat a dezvoltării parteneriatului social.

Articolul 18. Sistemul parteneriatului social

Sistemul parteneriatului social include următoarele niveluri:

- a) național – stabilește bazele reglementării relațiilor social-economice și de muncă în Republica Moldova;
- b) ramural – stabilește bazele reglementării relațiilor din sfera muncii și cea socială într-o anumită ramură (ramuri) a economiei naționale;
- c) teritorial – stabilește bazele reglementării relațiilor din sfera muncii și cea socială în unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și în municipii;
- d) de unitate – stabilește obligațiile reciproce concrete dintre salariați și angajator în sfera muncii și cea socială.

Articolul 19. Formele parteneriatului social

Parteneriatul social se realizează prin:

- a) negocieri colective privind elaborarea proiectelor de contracte colective de muncă și de convenții colective și încheierea acestora pe baze bi- sau tripartite, prin intermediul reprezentanților părților parteneriatului social;
- b) participarea la examinarea proiectelor de acte normative și a propunerilor ce vizează reformele social-economice, la perfecționarea legislației muncii, la asigurarea concilierii civice;
- c) consultări reciproce (negocieri) în problemele ce țin de reglementarea raporturilor de muncă și a raporturilor legate nemijlocit de acestea;
- d) participarea salariaților (a reprezentanților acestora) la administrarea unității;
- e) participarea reprezentanților părților parteneriatului social în procesul de soluționare extrajudiciară a conflictului colectiv de muncă (procedura de conciliere).

Capitolul II

REPREZENTANȚII SALARIAȚILOR ȘI ANGAJATORILOR ÎN CADRUL PARTENERIATULUI SOCIAL

Articolul 20. Reprezentanții salariaților în cadrul parteneriatului social

(1) *Reprezentanți ai salariaților* în cadrul parteneriatului social sînt organele sindicale la nivel național, teritorial, ramural și de unitate, împuternicite în conformitate cu statutele sindicatelor și cu legislația în vigoare.

(2) Interesele salariaților unității în cadrul parteneriatului social – la negocierile colective, la încheierea, modificarea și completarea contractului colectiv de muncă, la efectuarea controlului asupra îndeplinirii lui, precum și la realizarea dreptului de participare la administrarea unității – sînt reprezentate de organul sindical din unitate, iar în lipsa acestuia – de alți reprezentanți aleși de salariații unității.

(3) Interesele salariaților în cadrul parteneriatului social la nivel teritorial, ramural și național – la negocierile colective, la încheierea, modificarea și completarea convențiilor colective, la soluționarea conflictelor colective de muncă, inclusiv în ceea ce privește încheierea, modificarea sau completarea convențiilor colective, la efectuarea controlului îndeplinirii lor – sînt reprezentate de organele sindicale respective.

Articolul 21. Reprezentanții aleși ai salariaților

(1) Salariații care nu sînt membri de sindicat au dreptul să împuternicească organului sindical să le reprezinte interesele în raporturile de muncă cu angajatorul.

(2) În unitățile în care nu sînt constituite sindicate, interesele salariaților pot fi apărate de reprezentanții aleși ai acestora.

(3) Reprezentanții salariaților sînt aleși în cadrul adunării generale (conferinței) a salariaților, cu votul a cel puțin jumătate din numărul total al salariaților (delegaților) din unitate.

(4) Numărul de reprezentanți aleși ai salariaților se stabilește de adunarea generală (conferința) a salariaților, ținîndu-se cont de numărul personalului din unitate.

(5) Împuternicirile reprezentanților aleși ai salariaților, modul de exercitare a acestora, precum și durata și limitele mandatului lor, se stabilesc de adunarea generală (conferința) a salariaților într-un act normativ la nivel de unitate.

Articolul 22. Obligația angajatorului de a crea condiții pentru parteneriatului social

Angajatorul este obligat să creeze condiții pentru activitatea reprezentanților salariaților în corespundere cu prezentul cod, cu Legea sindicatelor, cu alte acte normative, cu convențiile colective și cu contractul colectiv de muncă.

Articolul 23. Reprezentanții angajatorilor în cadrul parteneriatului social

(1) *Reprezentanți ai angajatorului* – la negocierile colective, la încheierea, modificarea sau completarea contractului colectiv de muncă – sînt conducătorul unității sau persoanele împuternicite de acesta în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative și cu documentele de constituire a unității.

(2) La negocierile colective, la încheierea, modificarea sau completarea convențiilor colective, precum și la soluționarea conflictelor colective de muncă ce țin de încheierea, modificarea sau completarea acestora, interesele angajatorilor sînt reprezentate de patronate, după caz.

Articolul 24. Alți reprezentanți ai angajatorilor în cadrul parteneriatului social

Întreprinderile de stat și municipale, precum și organizațiile și instituțiile finanțate din bugetul public național, pot fi reprezentate de autoritățile administrației publice centrale și locale împuternicite prin lege sau de conducătorii acestor întreprinderi, organizații și instituții.

Capitolul III ORGANELE PARTENERIATULUI SOCIAL

Articolul 25. Organele parteneriatului social

(1) În scopul reglementării raporturilor social-economice din sfera parteneriatului social se creează următoarele structuri:

- a) la nivel național – Comisia națională pentru consultări și negocieri colective;
- b) la nivel ramural – comisiile ramurale pentru consultări și negocieri colective;
- c) la nivel teritorial – comisiile teritoriale pentru consultări și negocieri colective;
- d) la nivel de unitate – comisiile pentru dialog social „angajator – salariați”.

(2) Formarea și activitatea comisiilor la nivel național, ramural și teritorial se

reglementează prin lege organică, iar a comisiilor la nivel de unitate – prin regulamentul-tip, aprobat de Comisia națională pentru consultări și negocieri colective, care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Capitolul IV NEGOCIERILE COLECTIVE

Articolul 26. Desfășurarea negocierilor colective

(1) Reprezentanții salariaților și ai angajatorilor au dreptul de a iniția și de a participa la negocierile colective pentru elaborarea, încheierea, modificarea sau completarea contractului colectiv de muncă sau a convențiilor colective.

(2) Reprezentanții părților cărora li s-a transmis propunerea în formă scrisă de începere a negocierilor colective sînt obligați să porceadă la acestea în decurs de 7 zile calendaristice de la data avizării.

Articolul 27. Modul de desfășurare a negocierilor colective

(1) Participanții la negocierile colective sînt liberi în alegerea chestiunilor ce vor constitui obiectul de reglementare al contractelor colective de muncă și al convențiilor colective.

(2) În unitățile unde o parte a salariaților nu sînt membri de sindicat aceștia sînt în drept, conform art.21 alin.(1), să împuternicească organul sindical să le reprezinte interesele la negocieri.

(3) În unitățile unde nu sînt constituite sindicate, interesele salariaților sînt exprimate, conform art.21 alin.(2), de reprezentanții aleși ai salariaților.

(4) Dreptul de a participa la negocierile colective, de a semna convențiile colective în numele salariaților la nivel național, ramural sau teritorial aparține sindicatelor (asociațiilor sindicale) corespunzătoare. În cazul în care, la nivel național, ramural, teritorial sau de unitate există mai multe organe sindicale, se creează un organ reprezentativ unic pentru desfășurarea negocierilor colective, elaborarea proiectului convenției colective și încheierea acesteia. Constituirea organului reprezentativ se efectuează în baza principiului reprezentării proporționale a organelor sindicale, în funcție de numărul membrilor de sindicat. În lipsa unui acord privind crearea organului reprezentativ unic pentru organizarea negocierilor colective, dreptul de a le desfășura va reveni sindicatului (asociației sindicale) care întrunește cel mai mare număr de membri.

(4¹) Dreptul de a participa la negocierile colective, de a semna convențiile colective în numele angajatorilor la nivel național, ramural sau teritorial aparține patronatelor corespunzătoare. În cazul în care, la nivel național, ramural sau teritorial, există mai multe patronate, se creează un organ reprezentativ unic pentru desfășurarea negocierilor colective, pentru elaborarea proiectului convenției colective și pentru încheierea acesteia. Constituirea organului reprezentativ se efectuează în baza principiului reprezentării proporționale a patronatelor, în funcție de numărul membrilor acestora. În lipsa unui acord privind crearea organului reprezentativ unic pentru organizarea negocierilor colective, dreptul de a le desfășura va reveni patronatului care întrunește cel mai mare număr de membri.

(5) - *abrogat.*

(6) Părțile sînt obligate să-și furnizeze reciproc informațiile necesare pentru desfășurarea negocierilor colective cel tîrziu peste 2 săptămîni din momentul solicitării.

(7) Participanții la negocierile colective, alte persoane implicate în negocierile colective au obligația de a nu divulga informațiile primite dacă acestea constituie secret de stat sau comercial. Persoanele care au divulgat informațiile respective poartă răspundere disciplinară, materială, administrativă, civilă sau penală, în modul stabilit de legislația în vigoare.

(8) Termenele, locul și modul de desfășurare a negocierilor colective se stabilesc de reprezentanții părților care participă la negocierile respective.

Articolul 28. Reglementarea divergențelor

Dacă, pe parcursul desfășurării negocierilor colective, nu a fost adoptată o decizie coordonată asupra tuturor sau a unora din chestiunile abordate, se întocmește un proces-verbal asupra divergențelor existente. Reglementarea divergențelor apărute în procesul negocierilor colective pentru încheierea, modificarea ori completarea contractului colectiv de muncă sau a convenției colective are loc în modul stabilit de prezentul cod.

Articolul 29. Garanții și compensații pentru participanții la negocierile colective

(1) Persoanele care participă la negocierile colective, la elaborarea proiectului contractului colectiv de muncă sau al convenției colective se eliberează de la munca de bază, cu menținerea salariului mediu pe termenul stabilit prin acordul părților, de cel mult 3 luni.

(2) Toate cheltuielile legate de participarea la negocierile colective se compensează în modul stabilit de legislația în vigoare, de contractul colectiv de muncă sau de convenția colectivă. Munca experților, specialiștilor și mediatorilor este retribuită de partea care invită, dacă contractul colectiv de muncă sau convenția colectivă nu prevede altfel.

(3) În perioada desfășurării negocierilor colective, reprezentanții salariaților care participă la acestea nu pot fi sancționați disciplinar, transferați la o altă muncă sau concediați, fără consultarea prealabilă a organelor sindicale care i-au împuternicit.

Capitolul V

CONTRACTELE COLECTIVE DE MUNCĂ ȘI CONVENȚIILE COLECTIVE

Articolul 30. Contractul colectiv de muncă

(1) Contractul colectiv de muncă este actul juridic care reglementează raporturile de muncă și alte raporturi sociale în unitate, încheiat în formă scrisă între salariați și angajator de către reprezentanții acestora.

(2) Contractul colectiv de muncă poate fi încheiat atât pe unitate în ansamblu, cât și în filialele și reprezentanțele acesteia.

(3) La încheierea contractului colectiv de muncă în cadrul unei filiale sau reprezentanțe a unității, parte a acestuia este conducătorul subdiviziunii respective, împuternicit în acest scop de angajator.

Articolul 31. Conținutul și structura contractului colectiv de muncă

(1) Conținutul și structura contractului colectiv de muncă sînt determinate de părți.

(2) În contractul colectiv de muncă pot fi prevăzute angajamente reciproce ale salariaților și angajatorului privind:

- a) formele, sistemele și cuantumul retribuirii muncii;
- b) plata indemnizațiilor și compensațiilor;

c) mecanismul de reglementare a retribuirii muncii, ținându-se cont de nivelul inflației și de atingerea indicilor economici prevăzuți de contractul colectiv de muncă;

d) timpul de muncă și cel de odihnă, precum și chestiunile ce țin de modul acordării și de durata concediilor;

e) îmbunătățirea condițiilor de muncă și a protecției muncii salariaților, inclusiv a femeilor, a tineretului și a persoanelor cu dizabilități;

f) respectarea intereselor salariaților în cazul privatizării unității și a fondului locativ aflat la balanța acesteia;

g) securitatea ecologică și ocrotirea sănătății salariaților în procesul de producție;

h) garanțiile și înlesnirile pentru salariații care îmbină activitatea de muncă cu studiile;

i) recuperarea sănătății, odihna salariaților și a membrilor familiilor lor;

j) controlul executării clauzelor contractului colectiv de muncă, procedura de modificare și completare a acestuia;

k) asigurarea unor condiții normale de activitate pentru reprezentanții salariaților;

l) răspunderea părților;

m) renunțarea la grevă în cazul îndeplinirii clauzelor contractului colectiv de muncă; precum și

n) alte angajamente determinate de părți.

(3) În contractul colectiv de muncă pot fi prevăzute, în funcție de situația economico-financiară a angajatorului, înlesniri și avantaje pentru salariați, precum și condiții de muncă mai favorabile în raport cu cele prevăzute de legislația în vigoare și de convențiile colective.

(4) În contractul colectiv de muncă pot fi incluse și clauze normative, dacă acestea nu contravin legislației în vigoare.

Articolul 32. Elaborarea proiectului contractului colectiv de muncă și încheierea acestuia

(1) Proiectul contractului colectiv de muncă este elaborat de părți în conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative.

(2) Dacă, în decurs de 3 luni din ziua derulării negocierilor, nu s-a ajuns la o înțelegere asupra unor prevederi ale proiectului contractului colectiv de muncă, părțile sînt obligate să semneze contractul doar pentru clauzele coordonate, întocmind, concomitent, un proces-verbal asupra divergențelor existente.

(3) Divergențele nesoluționate vor constitui obiectul unor negocieri colective ulterioare sau se vor soluționa în conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative.

Articolul 33. Acțiunea contractului colectiv de muncă

(1) Contractul colectiv de muncă intră în vigoare din momentul semnării de către părți sau de la data stabilită în contract. Un exemplar al contractului colectiv de muncă se remite de către una dintre părțile semnatare, în termen de 7 zile calendaristice de la data încheierii, la inspecția teritorială de muncă.

(1^a) Durata contractului colectiv de muncă se stabilește de către părți și nu poate fi mai mică de un an.

(2) Contractul colectiv de muncă produce efecte și în cazul schimbării denumirii unității sau al desfacerii contractului individual de muncă cu conducătorul unității.

(3) În cazul reorganizării unității prin fuziune (contopire și absorbție), dezmembrare (divizare și separare) sau transformare ori în cazul lichidării unității, contractul colectiv de muncă continuă să-și producă efectele pe toată durata procesului de reorganizare sau lichidare.

(4) În cazul schimbării tipului de proprietate al unității sau a proprietarului acesteia, contractul colectiv de muncă continuă să-și producă efectele pînă la data expirării sale sau a intrării în vigoare a unui alt contract colectiv de muncă.

(5) În cazul reorganizării, schimbării tipului de proprietate al unității sau a proprietarului acesteia, oricare dintre părți poate propune celeilalte părți să încheie un nou contract colectiv de muncă sau să prelungească contractul precedent.

(6) - *abrogat.*

(7) Sub incidența contractului colectiv de muncă încheiat pe unitate în ansamblu cad salariații unității, ai filialelor și ai reprezentanțelor acesteia, care au împuternicit reprezentanții lor să participe la negocierile colective, să elaboreze și să încheie contractul colectiv de muncă în numele lor.

Articolul 34. Modificarea și completarea contractului colectiv de muncă

(1) Modificarea și completarea contractului colectiv de muncă are loc în modul stabilit de prezentul cod pentru încheierea contractului.

(2) Orice modificare sau completare a contractului colectiv de muncă urmează a fi adusă la cunoștința salariaților unității de către angajator în termen de 5 zile lucrătoare de la data operării, printr-un anunț public plasat pe un panou informativ cu acces general la sediul unității (inclusiv la fiecare din filialele sau reprezentanțele unității), precum și pe pagina web a acesteia, după caz.

Articolul 35. Convenția colectivă

(1) *Convenția colectivă* este un act juridic care stabilește principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă și a raporturilor social-economice legate nemijlocit de acestea, care se încheie de către reprezentanții împuterniciți ai salariaților și ai angajatorilor la nivel național, teritorial și ramural, în limitele competenței lor.

(2) În convenția colectivă pot fi incluse clauze privind:

- a) retribuirea muncii;
- b) condițiile de muncă și protecția muncii;
- c) regimul de muncă și de odihnă;
- d) dezvoltarea parteneriatului social;
- e) alte chestiuni determinate de părți.

Articolul 36. Conținutul și structura convenției colective

Conținutul și structura convenției colective se stabilesc prin acordul reprezentanților părților, care sînt liberi în alegerea cercului de probleme ce urmează a fi negociate și incluse în convenție.

Articolul 37. Modul de elaborare a proiectului și de încheiere a convenției colective

(1) Proiectul convenției colective se elaborează în cadrul negocierilor colective.

(2) Negocierea, încheierea și modificarea clauzelor convenției colective la nivelul respectiv, clauze care prevăd alocarea unor mijloace bugetare, se efectuează, de regulă, de către părți înainte de elaborarea proiectului bugetului respectiv pentru anul financiar corespunzător termenului de acțiune a convenției.

(3) Modul și termenele de elaborare a proiectului convenției colective și de încheiere a acesteia se stabilesc de către organul parteneriatului social de nivelul corespunzător.

(4) Divergențele nesoluționate vor constitui obiectul unor negocieri colective ulterioare sau se vor soluționa în conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative.

(5) Convenția colectivă este semnată de reprezentanții părților.

Articolul 38. Acțiunea convenției colective

(1) Convenția colectivă încheiată la nivel național (Convenția generală) intră în vigoare la data publicării ei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Convențiile colective de nivel ramural și teritorial intră în vigoare la momentul semnării de către părți sau la data stabilită în convenție. Un exemplar al convenției colective de nivel ramural sau teritorial se remite de una dintre părțile semnatare, în termen de 7 zile calendaristice de la data încheierii, la Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

(3) Termenul convenției colective este stabilit de părți și nu poate fi mai mic de un an.

(4) În cazul în care salariații cad sub incidența concomitentă a mai multor convenții colective, prioritate au dispozițiile mai favorabile ale acestora.

(5) Sub incidența convenției colective cad salariații și angajatorii care au împuternicit reprezentanții lor să participe la negocierile colective, să elaboreze și să încheie convenția colectivă în numele lor, autoritățile publice în limitele angajamentelor asumate, precum și salariații și angajatorii care au aderat la convenție după încheierea acesteia.

(6) Sub incidența convenției colective cad toți angajatorii membri ai patronatului care a încheiat convenția. Încetarea calității de membru al patronatului nu eliberează angajatorul de obligația respectării prevederilor convenției încheiate în perioada aflării sale, ca membru, în patronat. Angajatorul care a aderat la patronat în perioada acțiunii convenției colective este obligat să îndeplinească prevederile convenției în cauză.

(7) Modul de publicare a convențiilor colective încheiate la nivel ramural și teritorial, precum și a modificărilor și completărilor operate în acestea se stabilește de părți.

Articolul 39. Modificarea și completarea convenției colective

Modificarea și completarea convenției colective are loc în modul stabilit de prezentul cod pentru încheierea convenției.

Articolul 40. - abrogat.

Articolul 41. Controlul asupra îndeplinirii contractului colectiv de muncă și a convenției colective

(1) Controlul asupra îndeplinirii contractului colectiv de muncă și a convenției colective este exercitat de părțile parteneriatului social, prin reprezentanții lor, și de Inspectoratul de Stat al Muncii, conform legislației în vigoare.

(2) La efectuarea controlului respectiv, reprezentanții părților sînt obligați să facă schimb de informații necesare în acest scop.

Capitolul VI

PARTICIPAREA SALARIAȚILOR LA ADMINISTRAREA UNITĂȚII

Articolul 42. Dreptul salariaților la administrarea unității și formele de participare

(1) Dreptul salariaților la administrarea unității, nemijlocit sau prin intermediul organelor lor reprezentative, și formele de participare la aceasta sînt reglementate de prezentul cod și de alte acte normative, de documentele de constituire ale unității și de contractul colectiv de muncă.

(2) Participarea salariaților la administrarea unității poate fi realizată prin:

a) participarea la elaborarea proiectelor de acte normative la nivel de unitate în domeniul social-economic;

a¹) participarea la aprobarea actelor normative la nivel de unitate în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte acte legislative sau normative;

b) informarea și consultarea salariaților referitor la chestiunile menționate la art. 42¹;

c) colaborarea cu angajatorul în cadrul parteneriatului social;

d) - *abrogată*.

Articolul 42¹. Informarea și consultarea salariaților

(1) În vederea asigurării dreptului salariaților la administrarea unității prevăzut la art. 42, angajatorul este obligat să-i informeze și să-i consulte referitor la subiectele relevante în raport cu activitatea lor în cadrul unității.

(2) Obligația informării vizează:

a) evoluția recentă și evoluția probabilă a activităților și situației economice a unității;

b) situația, structura și evoluția probabilă a ocupării forței de muncă în cadrul unității, precum și eventualele măsuri de anticipare preconizate, în special atunci cînd există o amenințare la adresa locurilor de muncă;

c) deciziile care pot genera modificări importante în organizarea muncii sau în relațiile contractuale, inclusiv cele legate de concedierile colective sau schimbarea proprietarului unității;

d) situația privind securitatea și sănătatea în muncă la unitate, precum și orice măsuri de natură să afecteze asigurarea acestora, inclusiv planificarea și introducerea de noi tehnologii, alegerea echipamentului de lucru și de protecție, instruirea salariaților în materie de securitate și sănătate în muncă etc.

(3) Informarea se face prin transmiterea, în forma scrisă, către reprezentanții salariaților a datelor relevante, complete și veridice privind subiectele enumerate la alin. (2), în timp util, care le-ar permite reprezentanților salariaților să pregătească, în caz de necesitate, consultarea.

(4) Informarea are loc ori de cîte ori este necesară în virtutea circumstanțelor intervenite, precum și periodic, la intervalele prevăzute de contractul colectiv de muncă. Informarea periodică asupra subiectelor menționate la alin. (2) nu poate avea loc mai rar decît o dată pe an, cel tîrziu în primul semestru al anului următor celui de gestiune.

(5) În cazul în care sînt preconizate anumite măsuri cu privire la salariați, informarea se va efectua cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de punerea în aplicare a măsurilor de rigoare. În caz de lichidare a unității sau reducere a numărului ori a statelor de personal, salariații vor fi informați despre acest lucru cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de declanșarea procedurilor prevăzute la art. 88.

(6) Dacă în cadrul unității nu există nici sindicat, nici reprezentanți aleși, informația menționată la alin. (2) se aduce la cunoștința salariaților printr-un anunț public plasat pe un panou informativ cu acces general la sediul unității (inclusiv la fiecare din filialele sau reprezentanțele acesteia), precum și, după caz, prin intermediul paginii web sau al mesajelor electronice.

(7) Consultarea are loc:

a) în cadrul unor întâlniri cu reprezentanți ai angajatorului de nivel relevant în raport cu subiectul discutat;

b) în baza informațiilor transmise conform alin. (3) și a avizului pe care reprezentanții salariaților sînt în drept să-l formuleze în acest context;

c) în vederea obținerii unui consens privind subiectele menționate la alin. (2) lit. b)–d) care țin de competențele angajatorului.

În procesul consultării, reprezentanții salariaților au dreptul să se întâlnească cu angajatorul și să obțină un răspuns motivat la orice aviz pe care îl pot formula. În cazul în care sînt preconizate anumite măsuri cu privire la salariați, consultarea se va face astfel încît să ofere reprezentanților salariaților posibilitatea de a negocia și a ajunge la un consens cu angajatorul înainte ca măsurile preconizate să fie puse în aplicare.

În toate cazurile, prevăzute de prezentul cod, în care angajatorul este obligat să consulte salariații/reprezentanții salariaților înainte de adoptarea unei decizii care afectează drepturile și interesele salariaților, angajatorul notifică organul sindical/reprezentanții salariaților și solicită opinia consultativă a acestora în formă scrisă.

Termenul de prezentare a opiniei este de 10 zile lucrătoare de la data recepționării notificării.

În cazul neprezentării opiniei în termenul indicat, comunicarea opiniei consultative de către organul respectiv/reprezentanții salariaților se prezumă.

(8) În cazul în care în unitate există un comitet pentru securitate și sănătate în muncă, creat în conformitate cu prevederile Legii securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, informarea și consultarea asupra subiectelor menționate la alin. (2) lit. d) din prezentul articol se vor desfășura în cadrul acestui comitet.

(9) Reprezentanții salariaților, precum și orice expert care îi asistă nu vor divulga salariaților sau terților informații care, în interesul legitim al unității, le-au fost furnizate cu titlu confidențial, în urma semnării unui angajament în formă scrisă.

Această restricție se aplică oriunde s-ar afla respectivii reprezentanți sau terți, chiar după expirarea mandatului lor. La rîndul lor, salariații nu vor divulga informațiile confidențiale primite în același mod de la angajator. Nerespectarea confidențialității atrage obligația reparării de către persoanele vinovate a prejudiciului cauzat.

(10) Prin derogare de la prevederile alin. (1)–(8), angajatorul nu este obligat să comunice informații sau să întreprindă consultări dacă asemenea acțiuni pot avea ca efect divulgarea unui secret de stat sau a unui secret comercial. Refuzul angajatorului de a furniza informații sau de a întreprinde consultări asupra subiectelor menționate la alin. (2) poate fi contestat în instanța de judecată.

(11) La informarea și consultarea salariaților în legătură cu reorganizarea unității, schimbarea tipului de proprietate sau a proprietarului acesteia se va ține cont de particularitățile prevăzute la art. 197¹.

(12) Prin convențiile colective și/sau contractele colective de muncă pot fi stabilite orice proceduri de informare și consultare, care nu vor diminua drepturile salariaților în raport cu prevederile prezentului cod.

Capitolul VII

RĂSPUNDEREA PĂRȚILOR PARTENERIATULUI SOCIAL

Articolul 43. Răspunderea pentru eschivarea de a participa la negocierile colective și pentru refuzul de a prezenta informația necesară desfășurării negocierilor colective și exercitării controlului asupra executării contractului colectiv de muncă și a convenției colective

(1) Reprezentanții părților care se eschivează de la participarea la negocierile colective privind încheierea, modificarea și completarea contractului colectiv de muncă sau a convenției colective ori care refuză să semneze contractul colectiv de muncă sau convenția colectivă negociate poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Persoanele vinovate de neprezentarea informației necesare desfășurării negocierilor colective și exercitării controlului asupra executării contractului colectiv de muncă sau a convenției colective, precum și cele vinovate de prezentarea unor informații incomplete sau neveridice, poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 44. Răspunderea pentru încălcarea sau neexecutarea contractului colectiv de muncă ori a convenției colective

Persoanele vinovate de încălcarea sau neexecutarea clauzelor contractului colectiv de muncă ori ale convenției colective poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

EXTRAS DIN CODUL CONTRAVENȚIONAL

Nr. 218 din 24.10.2008

Articolul 59. Eschivarea de la negocieri asupra încheierii contractului colectiv de muncă sau încălcarea termenului de încheiere a acestuia

Eschivarea reprezentanților părților de la negocieri asupra încheierii, modificării sau completării contractului colectiv de muncă sau încălcarea termenului de negocieri, neasigurarea activității comisiei în vederea încheierii în termen a contractului colectiv de muncă se sancționează cu amendă de la 12 la 18 unități convenționale.

Articolul 60. Refuzul neîntemeiat de a încheia contract colectiv de muncă

Refuzul neîntemeiat al angajatorului de a încheia contract colectiv de muncă se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale.

Articolul 61. Împiedicarea exercitării dreptului de întemeiere a sindicatelor și de afiliere lor

Împiedicarea exercitării dreptului salariaților de a întemeia sindicate și de a se afilia lor pentru a-și apăra interesele profesionale, economice și sociale și de a se înscrie în ele se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 42 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

LEGEA
privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări
și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective
la nivel de ramură și la nivel teritorial
Nr. 245 din 21.07.2006

Publicat : 08.09.2006 în Monitorul Oficial Nr. 142-145 art. 698
Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Sfera de reglementare

Prezenta lege stabilește statutul juridic, modul de organizare și funcționare al Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective (în continuare – *Comisia națională*), al comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial (în continuare – *comisiile de ramură, comisiile teritoriale*) ca organe tripartite autonome de interes public al parteneriatului social. Comisiile nominalizate se constituie pentru soluționarea problemelor ce țin de domeniul muncii și a problemelor social-economice, pentru dezvoltarea parteneriatului social la nivel național, la nivel de ramură și la nivel teritorial.

Articolul 2. Cadrul juridic al activității Comisiei naționale, a comisiilor de ramură și a comisiilor teritoriale

(1) Comisia națională, comisiile de ramură și comisiile teritoriale se călăuzesc, în activitatea lor, de Constituția Republicii Moldova, de Codul muncii, de prezenta lege, de regulamentele lor, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de alte acte normative în domeniu.

(2) Dacă, prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, sînt stabilite alte prevederi decît cele cuprinse în prezenta lege, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 3. Principiile de bază ale activității Comisiei naționale, comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale

Principiile de bază ale activității Comisiei naționale, comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale sînt:

- a) legalitatea;
- b) egalitatea părților;
- c) paritatea reprezentării părților;
- d) împuternicirile reprezentanților părților;
- e) interesarea părților pentru participare la raporturi contractuale;
- f) respectarea de către părți a normelor legislației în vigoare;
- g) încrederea mutuală între părți;
- h) evaluarea posibilităților reale de îndeplinire a angajamentelor asumate de părți;
- i) prioritatea metodelor și procedurilor de conciliere, efectuarea obligatorie de consultări ale părților în probleme ce țin de domeniul muncii și al politicilor social-economice;

j) renunțarea la acțiunile unilaterale care încalcă înțelegerile (convențiile colective), informarea reciprocă a părților despre schimbările de situație;

k) adoptarea de decizii, întreprinderea de acțiuni în limitele regulilor și procedurilor coordonate de părți;

l) executarea obligatorie a convențiilor colective și a altor înțelegeri;

m) controlul asupra îndeplinirii convențiilor colective;

n) răspunderea părților pentru nerespectarea angajamentelor asumate;

o) favorizarea de către stat a dezvoltării parteneriatului social.

Articolul 4. Obiectivele activității Comisiei naționale, comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale

Obiectivele activității Comisiei naționale, comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale sînt:

a) consultările tripartite între partenerii sociali în problemele ce țin de domeniul muncii și în problemele social-economice de interes național, de ramură și teritorial, promovarea parteneriatului social la toate nivelurile;

b) menținerea coeziunii, păcii și stabilității sociale pe teritoriul Republicii Moldova;

c) susținerea participării societății civile la promovarea politicilor naționale.

Capitolul II

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIEI NAȚIONALE

Articolul 5. Comisia națională

(1) Comisia națională este un organ tripartit, constituit în scopul realizării obiectivelor prevăzute la art.4 și al stabilirii bazelor de reglementare a relațiilor social-economice și de muncă în țară.

(2) Comisia națională are un rol consultativ în elaborarea strategiilor și politicilor social-economice, în aplanarea situațiilor conflictuale la nivel național, de ramură sau teritorial dintre partenerii sociali.

(3) Proiectele de acte normative din domeniul muncii și cel social-economic sînt coordonate în mod obligatoriu cu Comisia națională. Avizul ei asupra unui proiect de act normativ însoțește proiectul pînă la adoptare.

(4) Termenele de avizare a proiectelor de acte normative de către Comisia națională se stabilesc conform Legii cu privire la actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

Articolul 6. Componenta Comisiei naționale

(1) Comisia națională este compusă din 18 membri și 12 membri supleanți, numiți de partenerii sociali (Guvern, patronate și sindicate), după cum urmează:

a) 6 membri și 4 membri supleanți, numiți de Guvern;

b) 6 membri și 4 membri supleanți, numiți în comun de confederațiile patronatelor la nivel național;

c) 6 membri și 4 membri supleanți, numiți în comun de confederațiile sindicatelor la nivel național.

(2) Activitatea fiecărui partener social desfășurată în cadrul Comisiei naționale este dirijată de un coordonator al părții respective.

(3) Comisia națională se consideră legal constituită la data la care toți membrii și membrii ei supleanți sînt numiți de partenerii sociali.

Articolul 7. Membrii și membrii supleanți ai Comisiei naționale

(1) Membrii și membrii supleanți ai Comisiei naționale sînt numiți pe o perioadă de 3 ani.

(2) Poate fi numită membru sau membru supleant al Comisiei naționale persoana care îndeplinește următoarele condiții:

a) este cetățean al Republicii Moldova;

b) are capacitate deplină de exercițiu;

c) nu are antecedente penale.

(3) Calitatea de membru sau de membru supleant al Comisiei naționale încetează la:

a) revocare;

b) expirare a împuternicirilor;

c) încetare a raporturilor de muncă în funcția de bază;

d) renunțare la calitatea de membru al comisiei;

e) rămînere definitivă a sentinței de condamnare;

f) deces.

(4) Membrul sau membrul supleant al Comisiei naționale poate fi revocat.

(5) Procedurile de numire și de revocare a membrului și membrului supleant al Comisiei naționale se stabilesc în regulamentul ei.

(6) În cazul absenței sale motivate, membrul Comisiei naționale poate fi înlocuit de un membru supleant, care reprezintă partenerul social respectiv.

(7) În caz de neaprezentare fără motive întemeiate a membrului sau a membrului supleant al Comisiei naționale la două ședințe consecutive, comisia, la solicitarea biroului executiv, îl poate revoca prin hotărîre.

(8) Membrii și membrii supleanți ai Comisiei naționale își exercită funcțiile fără a fi remunerați.

[Art.7 modificat prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 8. Coordonatorii părților din cadrul Comisiei naționale

(1) Coordonatorii părților din cadrul Comisiei naționale sînt desemnați prin hotărîre, de către aceste părți, din rîndul membrilor care le reprezintă în componența comisiei.

(2) Coordonatorii părților din cadrul Comisiei naționale pot fi revocați de partea care i-a desemnat.

(3) Coordonatorii părților din cadrul Comisiei naționale organizează și coordonează activitatea părții pe care o reprezintă.

(4) În cazul în care participarea sa la lucrările Comisiei naționale este imposibilă, coordonatorul își delegeă temporar funcțiile de coordonator unui membru al comisiei ce reprezintă partea respectivă, comunicînd acest fapt biroului executiv.

Articolul 9. Organele de lucru ale Comisiei naționale

Comisia națională are următoarele organe de lucru:

a) biroul executiv;

b) președintele;

c) 2 vicepreședinți;

d) secretariatul;

e) consiliile de specialitate (permanente sau temporare).

Articolul 10. Atribuțiile Comisiei naționale

Comisia națională are următoarele atribuții:

- a) armonizează interesele Guvernului, ale patronatelor și sindicatelor în procesul elaborării bazelor de reglementare a relațiilor de muncă și a relațiilor social-economice;
- b) poartă negocieri colective, elaborează și promovează convenții colective la nivel național, contribuie la încheierea acestora și monitorizează procesul realizării lor, propune măsuri pentru asigurarea realizării;
- c) depistează la nivel național motivele situațiilor conflictuale și tensiunilor sociale din relațiile de muncă, organizează pregătirea și expertiza propunerilor menite să prevină astfel de situații și tensiuni;
- d) participă la examinarea și avizarea proiectelor de acte normative ce țin de domeniul muncii și domeniul social-economic;
- e) examinează și prezintă Guvernului propuneri asupra rapoartelor care se prezintă Organizației Internaționale a Muncii și asupra ratificării sau denunțării convențiilor ei;
- f) supraveghează îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova prin ratificarea convențiilor Organizației Internaționale a Muncii nr.98 privind aplicarea principiilor dreptului la organizație și purtarea tratatelor colective și nr.144 privind consultările tripartite pentru aplicarea normelor internaționale ale muncii;
- g) studiază experiența internațională, participă la acțiunile organizațiilor de peste hotare vizînd sfera relațiilor de muncă și parteneriatului social;
- h) participă, prin reprezentanți, la conferințe, seminare, ședințe, mese rotunde și organizează astfel de acțiuni în probleme ce țin de competența sa;
- i) analizează și atenuează situațiile conflictuale dintre partenerii sociali la nivel național, de ramură și teritorial;
- j) adoptă planurile proprii de lucru;
- k) aprobă regulamentul său;
- l) aprobă regulamentul-tip al comisiei pentru dialogul social “angajator-salariați”;
- m) îndeplinește alte atribuții în limitele competenței sale și în condițiile legii.

Articolul 11. Drepturile Comisiei naționale

Comisia națională are următoarele drepturi:

- a) să coordoneze cu Guvernul, patronatele și sindicatele inițiativele proprii ce vizează domeniul muncii, relațiile social-economice, precum și inițiativele privind promovarea parteneriatului social;
- b) să antreneze în activitatea sa conducători și specialiști din organele centrale de specialitate ale administrației publice, din autoritățile administrației publice locale, din patronate și sindicate, precum și patroni și experți independenți;
- c) să examineze proiectele de acte normative din domeniul muncii și cel social-economic;
- d) să adopte hotărîri cu caracter de recomandare în chestiunile ce țin de competența sa, decizii pe care organele centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale, patronatele și sindicatele urmează să le examineze în mod obligatoriu și să informeze în scris comisia despre rezultatele examinării;
- e) să solicite și să primească din partea organelor centrale de specialitate ale administrației publice, autorităților administrației publice locale, precum și din partea unităților economice, informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor sale;

f) să stabilească relații cu structuri și organisme internaționale în domeniul relațiilor de muncă și al parteneriatului social;

g) să solicite prelungirea termenului de prezentare a recomandărilor la proiectele de acte normative din domeniul muncii și cel social-economic.

[Art.11 modificat prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 12. Biroul executiv al Comisiei naționale

(1) Biroul executiv al Comisiei naționale este organul ei permanent care îi asigură conducerea în perioada dintre ședințe.

(2) Din componența biroului executiv al Comisiei naționale fac parte:

a) președintele comisiei;

b) vicepreședinții comisiei;

c) câte un reprezentant din partea fiecărui partener social.

(3) Biroul executiv al Comisiei naționale:

a) aprobă planurile de lucru, agendele ședințelor și programele de acțiuni ale comisiei;

b) elaborează deciziile și propunerile privind participarea la acțiunile Organizației Internaționale a Muncii și la alte acțiuni internaționale similare;

c) pune în dezbatere prealabilă chestiunile pregătite de comisiile de specialitate spre examinare la ședințele Comisiei naționale;

d) convoacă ședințele Comisiei naționale la propunerea președintelui sau a uneia dintre părțile ei;

e) coordonează activitatea consiliilor de specialitate;

f) solicită Comisiei naționale revocarea membrului sau a membrului ei supleant care nu s-a prezentat fără motive întemeiate la două ședințe consecutive ale acesteia;

g) exercită alte funcții, în limitele competenței, în condițiile legii și potrivit regulamentului Comisiei naționale.

(4) Biroul executiv adoptă decizii, în limitele competenței, cu votul majorității membrilor săi.

Articolul 13. Președintele Comisiei naționale

(1) Funcția de președinte al Comisiei naționale o exercită coordonatorul părții guvernamentale.

(2) Atribuțiile de președinte al Comisiei naționale se stabilesc în regulamentul acesteia.

(3) Președintele Comisiei naționale reprezintă comisia în relațiile cu terții, în limitele competenței sale, și este responsabil de chestiunile aferente domeniului de activitate al comisiei.

Articolul 14. Vicepreședinții Comisiei naționale

(1) Funcția de vicepreședinte al Comisiei naționale este exercitată de coordonatorii din partea patronatelor și sindicatelor.

(2) Atribuțiile de vicepreședinte al Comisiei naționale se stabilesc în regulamentul acesteia.

Articolul 15. Secretariatul Comisiei naționale

(1) Secretariatul Comisiei naționale este organul administrativ care asigură funcționarea comisiei.

(2) Secretariatul Comisiei naționale se creează în cadrul Cancelariei de Stat și include cel puțin 3 membri, numiți și eliberați din funcție de către secretarul general al Guvernului, la propunerea biroului executiv al comisiei.

(3) Activitatea secretariatului Comisiei naționale este dirijată de secretarul ei.

(4) Funcțiile de secretar și de membru al secretariatului Comisiei naționale sînt incompatibile cu cele de membru sau de membru supleant al comisiei.

(5) Atribuțiile secretariatului și ale secretarului Comisiei naționale se stabilesc în regulamentul ei.

[Art.15 modificat prin Legea nr.58 din 01.04.2011, în vigoare 22.04.2011]

[Art.15 modificat prin Legea nr.109 din 04.06.2010, în vigoare 30.07.2010]

Articolul 16. Consiliile de specialitate ale Comisiei naționale

(1) Pentru a-și exercita atribuțiile, Comisia națională poate crea consilii de specialitate (permanente sau temporare).

(2) Numărul consiliilor de specialitate, denumirea, statutul și modul lor de funcționare se stabilesc în Regulamentul Comisiei naționale.

(3) Componenta numerică și nominală a fiecărui consiliu de specialitate se stabilește în ședința Comisiei naționale, la propunerea biroului ei executiv.

Articolul 17. Organizarea activității Comisiei naționale

(1) Comisia națională își desfășoară activitatea în formă de ședințe publice.

(2) Ședințele Comisiei naționale se convoacă ori de câte ori este nevoie, conform planului de lucru, dar nu mai rar decît o dată pe lună.

(3) Decizia de convocare în ședință a Comisiei naționale aparține biroului ei executiv.

(4) Pentru validitatea deliberărilor ședinței Comisiei naționale este necesară prezența a cel puțin 2/3 din membrii ei și reprezentarea fiecărei părți de către cel puțin 4 membri.

(5) Comisia națională adoptă hotărîri, în limitele competenței, prin consensul părților acesteia.

(6) În cazul în care nu s-a ajuns la un consens, Comisia națională poate adopta, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți la ședință, una dintre următoarele hotărîri privind chestiunile examinate:

a) să transfere chestiunea pentru examinare suplimentară către unul dintre consiliile de specialitate (permanente sau temporare);

b) să transfere chestiunea pentru examinare repetată în una dintre ședințele următoare ale Comisiei naționale;

c) să respingă chestiunea, fără examinare suplimentară.

[Alin.(7) art.17 abrogat prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

(8) Hotărîrile Comisiei naționale și procesele-verbale ale ședințelor acesteia, care se întocmesc de secretariatul comisiei, se semnează de președintele, vicepreședinții și secretarul acesteia și se expediază partenerilor sociali și autorităților interesate în decurs de 5 zile de la data ședinței respective.

[Alin.(9) art.17 abrogat prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

(10) Alte prevederi ce țin de organizarea activității Comisiei naționale pot fi stabilite în regulamentul ei.

[Art.17 modificat prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Capitolul III

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIILOR DE RAMURĂ ȘI A COMISIILOR TERITORIALE

Articolul 18. Comisiile de ramură și comisiile teritoriale

(1) Comisiile de ramură și comisiile teritoriale sînt organe tripartite, constituite în scopul realizării obiectivelor prevăzute la art.4, al stabilirii bazelor de reglementare a relațiilor din sfera muncii și din sfera social-economică dintr-o anumită ramură a economiei sau dintr-o anumită unitate administrativ-teritorială de nivelul doi, precum și în scopul menținerii climatului de stabilitate și pace socială.

(2) Comisiile de ramură și comisiile teritoriale au un rol consultativ la elaborarea strategiilor și politicilor social-economice la nivel de ramură sau la nivel teritorial, la aplanarea situațiilor conflictuale apărute la nivelurile nominalizate între partenerii sociali.

Articolul 19. Formarea și componența comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale

(1) Comisiile de ramură și comisiile teritoriale se formează pe principii de paritate, în baza deciziilor comune ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice, autorităților administrației publice locale, patronatelor și sindicatelor din ramuri și teritorii.

(2) Avînd o structură tripartită și fiind create pe principii de paritate, comisiile de ramură și comisiile teritoriale includ în componența lor cîte 4 membri și 2 membri supleanți, numiți de fiecare partener social.

(3) La nivel de ramură, comisiile se formează din reprezentanți:

a) ai ministerelor, altor autorități administrative centrale, numiți de conducătorii acestor autorități;

b) ai sindicatelor, numiți de organele sindicale de ramură;

c) ai patronatelor, numiți de patronatele de ramură.

(4) La nivel teritorial, comisiile se formează din reprezentanți:

a) ai autorităților administrației publice locale, numiți de conducătorii acestor autorități;

b) ai sindicatelor, numiți de organele sindicale teritoriale;

c) ai patronatelor, numiți de patronatele teritoriale; în cazul în care, la nivel teritorial, nu sînt constituite patronate teritoriale, reprezentanții patronatelor pot fi numiți de confederațiile patronatelor la nivel național, patronatelor de ramură sau de patroni persoane juridice înregistrați în unitatea administrativ-teritorială respectivă.

(5) Comisiile de ramură și comisiile teritoriale se consideră legal constituite la data la care toți membrii și membrii lor supleanți sînt numiți de partenerii sociali.

Articolul 20. Membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură și ai comisiilor teritoriale

(1) Membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură și ai comisiilor teritoriale sînt numiți pe o perioadă de 3 ani.

(2) Poate fi numită membru sau membru supleant al comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale persoana care întrunește următoarele condiții:

- a) este cetățean al Republicii Moldova;
- b) în privința persoanei nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară;
- c) nu are antecedente penale.

(3) Calitatea de membru sau de membru supleant al comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale încetează în caz de:

- a) revocare;
- b) expirare a mandatului;
- c) încetare a raporturilor de muncă în funcția de bază;
- d) renunțare la calitatea de membru al comisiei;
- e) rămânere definitivă a sentinței de condamnare;
- f) deces.

(4) Membrul sau membrul supleant al comisiei de ramură și cel al comisiei teritoriale pot fi revocați.

(5) Procedurile de numire și de revocare a membrilor și membrilor supleanți ai comisiilor de ramură și ai comisiilor teritoriale se stabilesc de regulamentele lor.

(6) În caz de neprezentare a membrului sau a membrului supleant al comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale fără motive întemeiate la două ședințe consecutive, comisia, la solicitarea președintelui, îl poate revoca prin decizie.

(7) În cazul absenței motivate, membrul comisiei de ramură sau cel al comisiei teritoriale poate fi înlocuit de un membru supleant, care reprezintă partenerul social respectiv și este împuternicit de acesta.

(8) Membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură și ai comisiilor teritoriale își exercită funcțiile fără a fi remunerați.

[Art.20 modificat prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 21. Organele comisiilor de ramură și cele ale comisiilor teritoriale

Comisiile de ramură și comisiile teritoriale au următoarele organe de lucru:

- a) președintele;
- b) secretarul;
- c) consiliile de specialitate (permanente sau temporare).

Articolul 22. Atribuțiile comisiilor de ramură și ale comisiilor teritoriale

Comisiile de ramură și comisiile teritoriale au următoarele atribuții:

a) armonizează interesele ministerelor, altor autorități administrative centrale, ale autorităților administrației publice locale, patronatelor și sindicatelor în procesul elaborării bazelor de reglementare a relațiilor de muncă și a relațiilor social-economice la nivel de ramură și la nivel teritorial;

b) poartă negocieri colective, elaborează și promovează convenții colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, contribuie la încheierea acestora și monitorizează procesul realizării lor, propun măsuri pentru asigurarea realizării;

c) depistează la nivel de ramură și la nivel teritorial motivele situațiilor conflictuale și tensiunilor sociale din relațiile de muncă, organizează pregătirea și expertiza propunerilor menite să prevină astfel de situații și tensiuni;

d) examinează proiectele programelor locale de utilizare a forței de muncă și exercită controlul asupra îndeplinirii lor, elaborează propuneri privind utilizarea eficientă a forței de muncă, crearea a noi locuri de muncă și ridicarea gradului de ocupare a populației, propun măsuri de combatere a șomajului la nivel de ramură și la nivel teritorial;

e) înaintează propuneri privind asigurarea respectării drepturilor și intereselor salariaților din ramură sau din teritoriu;

f) determină oportunitatea inițiativei legislative în probleme sociale și probleme ale muncii la nivel de ramură și la nivel teritorial, elaborează propuneri spre a fi prezentate Guvernului, altor autorități abilitate cu o astfel de inițiativă, conform legislației în vigoare;

g) participă, prin reprezentanți, la conferințe, seminare, ședințe, mese rotunde și organizează astfel de acțiuni în probleme ce țin de competența lor;

h) adoptă planurile proprii de lucru;

i) aprobă regulamentele proprii;

j) îndeplinesc alte atribuții în limitele competenței lor și în condițiile legii.

Articolul 23. Drepturile comisiilor de ramură și ale comisiilor teritoriale

Comisiile de ramură și comisiile teritoriale au următoarele drepturi:

a) să coordoneze cu organele centrale de specialitate ale administrației publice, cu autoritățile administrației publice locale, cu patronatele și sindicatele din ramuri și teritorii inițiativele proprii ce vizează domeniul muncii, relațiile social-economice, promovarea parteneriatului social la nivel de ramură și la nivel teritorial;

b) să coordoneze elaborarea și realizarea convențiilor colective la nivel de ramură și la nivel teritorial;

c) să adopte decizii cu caracter de recomandare în chestiunile ce țin de competența lor, decizii pe care organele centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale, patronatele și sindicatele de ramură sau cele teritoriale urmează să le examineze în mod obligatoriu și să informeze în scris comisiile respective despre rezultatele examinării;

d) să solicite și să primească din partea organelor centrale de specialitate ale administrației publice, autorităților administrației publice locale, precum și din partea unităților economice informații, necesare îndeplinirii atribuțiilor lor;

e) să stabilească relații cu structuri și organisme internaționale în domeniul relațiilor de muncă și al parteneriatului social.

Articolul 24. Președinții comisiilor de ramură și ai comisiilor teritoriale

(1) Funcția de președinte al comisiei de ramură o exercită un adjunct al conducătorului organului central de specialitate al administrației publice sau un adjunct al conducătorului unei alte autorități a administrației publice centrale din ramura respectivă, iar cea de președinte al comisiei teritoriale, un adjunct al conducătorului autorității administrației publice locale.

(2) Atribuțiile de președinte al comisiei de ramură și de președinte al comisiei teritoriale se stabilesc în regulamentul comisiei respective.

(3) Președintele comisiei de ramură și președintele comisiei teritoriale reprezintă comisia în relațiile cu terții, în limitele competenței, fiind responsabili de chestiunile aferente domeniului de activitate al comisiei.

Articolul 25. Secretarii comisiilor de ramură și ai comisiilor teritoriale

(1) Funcția de secretar al comisiei de ramură și cea de secretar al comisiei teritoriale se instituie în cadrul organului central de specialitate al administrației publice și, respectiv, al autorității administrației publice locale pentru asigurarea funcționării comisiei.

(2) Secretarul comisiei de ramură și secretarul comisiei teritoriale se desemnează de conducătorul organului central de specialitate al administrației publice și, respectiv, de conducătorul autorității administrației publice locale.

(3) Funcția de secretar al comisiei de ramură și cea de secretar al comisiei teritoriale sînt incompatibile cu funcția de membru sau de membru supleant al comisiei.

(4) Atribuțiile de secretar al comisiei de ramură și cele de secretar al comisiei teritoriale se stabilesc în regulamentul comisiei respective.

Articolul 26. Consiliile de specialitate ale comisiei de ramură și cele ale comisiei teritoriale

(1) Pentru desfășurarea activității comisiei de ramură, a comisiei teritoriale, în cadrul lor pot fi create consilii de specialitate (permanente sau temporare).

(2) Numărul consiliilor de specialitate, denumirea, statutul și modul lor de funcționare se stabilesc în regulamentul comisiei de ramură și în cel al comisiei teritoriale.

(3) Componența numerică și nominală a fiecărui consiliu de specialitate se stabilește în ședința comisiei de ramură și, respectiv, în ședința comisiei teritoriale.

Articolul 27. Organizarea activității comisiei de ramură și a comisiei teritoriale

(1) Comisia de ramură și comisia teritorială își desfășoară activitatea în formă de ședințe publice.

(2) Comisia de ramură și comisia teritorială se convoacă în ședință ori de câte ori este nevoie, conform planului de lucru, dar nu mai rar decît o dată la 2 luni.

(3) Decizia de convocare în ședință a comisiei de ramură și a comisiei teritoriale aparține președintelui fiecăreia.

(4) Pentru validitatea deliberărilor ședinței comisiei de ramură și ale ședinței comisiei teritoriale este necesară prezența a cel puțin 2/3 din membri și reprezentarea fiecărei părți de către cel puțin 3 membri.

(5) Comisia de ramură și comisia teritorială adoptă, în limitele competenței, hotărîri. Hotărîrile comisiei de ramură și comisiei teritoriale se adoptă prin consensul părților acestora.

(6) În cazul în care nu s-a ajuns la un consens, comisia de ramură și comisia teritorială pot adopta, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți la ședință, una dintre următoarele hotărîri privind chestiunile examinate:

a) să transfere chestiunea pentru examinare suplimentară către unul dintre consiliile de specialitate (permanente sau temporare);

b) să transfere chestiunea pentru examinare repetată în una dintre ședințele următoare ale comisiei;

c) să respingă chestiunea, fără examinare suplimentară.

[Alin.(7) art.27 abrogat prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

(8) Hotărîrile comisiei de ramură și cele ale comisiei teritoriale, precum și procesele-verbale ale ședințelor acestora, care se întocmesc de secretarul comisiei respective, se semnează de președintele și secretarul acesteia și se expediază partenerilor sociali și autorităților interesate în decursul a 5 zile de la data ședinței comisiei respective.

[Alin.(9) art.27 abrogat prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

(10) Alte prevederi ce țin de organizarea activității comisiei de ramură și a comisiei teritoriale pot fi stabilite în regulamentele lor.

[Art.27 modificat prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Capitolul III¹

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIILOR DE RAMURĂ BIPARTITE

[Capitolul III¹ (Art.27¹-27¹¹) introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018,

în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27¹. Comisiile de ramură bipartite

(1) În ramurile în care nu există reprezentanți ai unui partener social, comisiile de ramură se constituie ca organe bipartite în scopul realizării obiectivelor prevăzute la art.4, al stabilirii bazelor de reglementare a relațiilor din domeniul muncii și din domeniul social-economic dintr-o anumită ramură a economiei, precum și în scopul menținerii climatului de stabilitate și pace socială.

(2) Comisiile de ramură bipartite au un rol consultativ la elaborarea strategiilor și politicilor social-economice, precum și la aplanarea situațiilor conflictuale apărute între partenerii sociali la nivel de ramură.

[Art.27¹ introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27². Formarea și componența comisiilor de ramură bipartite

(1) Comisiile de ramură bipartite se formează pe principiu de paritate, în baza deciziilor comune ale celor doi parteneri sociali care există într-o anumită ramură a economiei.

(2) Comisiile de ramură bipartite includ câte 4 membri și câte 2 membri supleanți, numiți de doi parteneri sociali.

(3) Comisiile de ramură bipartite se formează din reprezentanții a doi dintre următorii parteneri sociali:

a) ai ministerelor, altor autorități administrative centrale, numiți de conducătorii autorităților respective;

b) ai sindicatelor, numiți de organele sindicale de ramură;

c) ai patronatelor, numiți de patronatele de ramură.

(4) Comisiile de ramură bipartite se consideră legal constituite la data la care toți membrii și membrii supleanți ai acestora sînt numiți de partenerii sociali respectivi.

[Art.27² introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27³. Membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură bipartite

(1) Membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură bipartite sînt numiți pentru un termen de 3 ani.

(2) Poate fi numit membru sau membru supleant al comisiei de ramură bipartită persoana care întrunește următoarele condiții:

a) este cetățean al Republicii Moldova;

b) în privința persoanei nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară;

c) nu are antecedente penale.

(3) Calitatea de membru sau de membru supleant al comisiei de ramură bipartită încetează în cazul:

- a) revocării;
- b) expirării mandatului;
- c) încetării raporturilor de muncă în funcția de bază;
- d) renunțării la calitatea de membru al comisiei;
- e) rămîinerii definitive a sentinței de condamnare;
- f) decesului.

(4) Membrul sau membrul supleant al comisiei de ramură bipartită poate fi revocat prin decizia părții care l-a numit.

(5) Procedurile de numire și de revocare a membrilor și membrilor supleanți ai comisiilor de ramură bipartită se stabilesc în regulamentele acestora.

(6) În caz de neprezentare a membrului sau a membrului supleant al comisiei de ramură bipartită fără motive întemeiate la două ședințe consecutive, comisia, la solicitarea președintelui, îl poate revoca prin hotărîre.

(7) În cazul absenței motivate, membrul comisiei de ramură bipartită poate fi înlocuit de un membru supleant, care reprezintă partenerul social respectiv.

(8) Membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură bipartite își exercită funcțiile fără a fi remunerați.

[Art.27³ introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27⁴. Organele de lucru ale comisiilor de ramură bipartite

Comisiile de ramură bipartite au următoarele organe de lucru:

- a) președintele;
- b) secretarul;
- c) consiliile de specialitate (permanente sau temporare).

[Art.27⁴ introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27⁵. Atribuțiile comisiilor de ramură bipartite

Comisiile de ramură bipartite au următoarele atribuții:

a) armonizează, după caz, interesele ministerelor, ale altor autorități administrative centrale, ale patronatelor și ale sindicatelor în procesul elaborării actelor care reglementează relațiile de muncă și relațiile social-economice la nivel de ramură;

b) poartă negocieri colective, elaborează și promovează convenții colective la nivel de ramură, contribuie la încheierea acestora și monitorizează procesul realizării convențiilor colective, propun măsuri pentru asigurarea realizării acestora;

c) depistează, la nivel de ramură, motivele situațiilor conflictuale și tensiunilor sociale în cadrul relațiilor de muncă, organizează pregătirea și expertiza propunerilor menite să prevină astfel de situații și tensiuni;

d) examinează proiectele programelor ramurale de utilizare a forței de muncă și exercită controlul asupra îndeplinirii acestora, elaborează propuneri privind utilizarea eficientă a forței de muncă, crearea a noi locuri de muncă și sporirea gradului de ocupare a populației, propun măsuri de combatere a șomajului la nivel de ramură;

e) înaintează propuneri privind asigurarea respectării drepturilor și intereselor salariaților din ramura respectivă;

f) determină oportunitatea inițiativei legislative în probleme sociale și probleme ale muncii la nivel de ramură, elaborează propuneri spre a fi prezentate Guvernului, altor autorități abilitate cu o astfel de inițiativă, conform legislației în vigoare;

g) participă, prin reprezentanții acestora, la conferințe, seminare, ședințe, mese rotunde și organizează astfel de acțiuni în probleme ce țin de competența lor;

h) adoptă planurile proprii de lucru;

i) aprobă regulamentele proprii;

j) îndeplinesc alte atribuții în limitele competenței lor și în condițiile legii.

[Art.27⁵ introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27⁶. Drepturile comisiilor de ramură bipartite

Comisiile de ramură bipartite au următoarele drepturi:

a) să coordoneze, după caz, cu organele centrale de specialitate ale administrației publice, cu patronatele și sindicatele din ramuri inițiativele proprii ce vizează domeniul muncii, relațiile social-economice, promovarea parteneriatului social la nivel de ramură;

b) să coordoneze elaborarea și realizarea convențiilor colective la nivel de ramură;

c) să adopte hotărâri cu caracter de recomandare în chestiunile ce țin de competența lor;

d) să solicite și să primească din partea organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și din partea unităților, informații necesare îndeplinirii atribuțiilor;

e) să stabilească relații cu structuri și organisme internaționale în domeniul relațiilor de muncă și al parteneriatului social.

[Art.27⁶ introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27⁷. Președintele comisiei de ramură bipartite

(1) Funcția de președinte al comisiei de ramură bipartite este exercitată prin rotație de către reprezentanții părților acesteia.

(2) Modalitatea de realizare a rotației și durata acesteia, precum și atribuțiile președintelui comisiei de ramură bipartite se stabilesc în regulamentul comisiei respective.

(3) Președintele comisiei de ramură bipartite reprezintă comisia în relațiile cu terții, în limitele competenței, fiind responsabil de chestiunile aferente domeniului de activitate al comisiei.

[Art.27⁷ introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27⁸. Secretarul comisiei de ramură bipartite

(1) Funcția de secretar al comisiei de ramură bipartite este exercitată de către reprezentantul părții care deține președinția acesteia.

(2) Funcția de secretar al comisiei de ramură bipartite este incompatibilă cu funcția de membru sau de membru supleant al comisiei respective.

(3) Atribuțiile secretarului comisiei de ramură bipartite se stabilesc în regulamentul comisiei respective.

[Art.27⁸ introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27⁹. Consiliile de specialitate ale comisiei de ramură bipartite

(1) Pentru exercitarea atribuțiilor comisiei de ramură bipartite, în cadrul acesteia pot fi create consilii de specialitate (permanente sau temporare).

(2) Numărul consiliilor de specialitate, denumirea, statutul și modul de funcționare ale acestora se stabilesc în regulamentul comisiei de ramură bipartite.

(3) Componența numerică și cea nominală ale fiecărui consiliu de specialitate se stabilesc în ședința comisiei de ramură bipartite.

[Art.27⁹ introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27¹⁰. Organizarea activității comisiei de ramură bipartite

(1) Comisia de ramură bipartită își desfășoară activitatea sub formă de ședințe publice.

(2) Comisia de ramură bipartită se convoacă în ședință ori de câte ori este necesar, conform planului de lucru, dar nu mai rar de o dată la 2 luni.

(3) Decizia privind convocarea în ședință a comisiei de ramură bipartite aparține președintelui acesteia.

(4) Pentru validitatea deliberărilor ședinței comisiei de ramură bipartite este necesară prezența a cel puțin 3 membri din partea fiecărui partener social.

(5) Comisia de ramură bipartită adoptă hotărâri, în limitele competenței, prin consensul părților acesteia.

(6) În cazul în care nu s-a ajuns la un consens, comisia poate adopta, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți la ședință, una dintre următoarele hotărâri privind chestiunile examinate:

a) să transfere chestiunea pentru examinare suplimentară către una dintre comisiile de specialitate (permanente sau temporare);

b) să transfere chestiunea pentru examinare repetată în una dintre ședințele următoare ale comisiei;

c) să respingă chestiunea, fără examinare suplimentară.

(7) Hotărârile comisiei de ramură bipartite și procesele-verbale ale ședințelor acesteia, care se întocmesc de secretarul comisiei, se semnează de președintele și secretarul acesteia și se expediază partenerilor sociali și autorităților interesate în decurs de 5 zile calendaristice de la data ședinței comisiei.

(8) Alte prevederi ce țin de organizarea activității comisiilor de ramură bipartite pot fi stabilite în regulamentele comisiilor respective.

[Art.27¹⁰ introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Articolul 27¹¹. Asigurarea financiară și tehnico-materială a activității comisiei de ramură bipartite

Asigurarea financiară și tehnico-materială a activității comisiei de ramură bipartite se efectuează din sursele financiare ale părților, în modul prevăzut de regulamentele acestora.

[Art.27¹¹ introdus prin Legea nr.106 din 14.06.2018, în vigoare 27.08.2018]

Capitolul IV DISPOZIȚII FINALE

Articolul 28.

Asigurarea financiară și tehnico-materială a activității Comisiei naționale se efectuează de la bugetul de stat, iar a activității comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale, de la bugetele organelor centrale de specialitate ale administrației publice și, respectiv, ale autorităților administrației publice locale.

Articolul 29.

Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:

va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

va adopta actele normative necesare executării prevederilor prezentei legi;

va întreprinde alte măsuri necesare punerii în aplicare a prezentei legi, studierii și aplicării prevederilor ei de către subiectele de drept.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

LEGEA
sindicatelor
Nr. 1129 din 07.07.2000

Publicat : 19-10-2000 în Monitorul Oficial Nr. 130-132 art. 919

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege reglementează raporturile sociale ce apar în legătură cu realizarea de către cetățeni a dreptului constituțional de a întemeia și de a se înscrie în sindicate, stabilește cadrul juridic al întemeierii lor, garanțiile activității, reglementează relațiile lor cu autoritățile publice, patronii și cu asociațiile patronilor.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi, prin noțiunile de mai jos se înțelege:

sindicate – asociații din care fac parte, pe principii benevole, persoane fizice unite după interese comune, inclusiv ce țin de activitatea lor, și constituite în scopul apărării drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale colective și individuale ale membrilor lor;

organizație sindicală primară - asociație benevolă a membrilor de sindicat pe bază de interese comune, care, de regulă, își desfășoară activitatea la aceeași întreprindere, în aceeași instituție, în aceeași organizație, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, de apartenența departamentală sau ramurală;

membru de sindicat - persoană (lucrător, șomer, pensionar, student etc.) care se află la evidență într-o organizație sindicală primară;

organ sindical - organ de conducere, constituit în conformitate cu statutul organizației sindicale primare ori al centrului sindical ramural teritorial, interramural teritorial sau în conformitate cu statutul centrului sindical național-ramural ori național-interramural;

organizator sindical – conducător al organizației sindicale primare;

centru sindical ramural teritorial - asociație benevolă a organizațiilor sindicale primare din aceeași ramură care acționează, de regulă, în teritoriul raionului, unității teritoriale autonome, municipiului, orașului;

centru sindical interramural teritorial - asociație benevolă a centrelor sindicale ramurale teritoriale care acționează, de regulă, în teritoriul raionului, unității teritoriale autonome, municipiului, orașului. Centrelor sindicale interramurale teritoriale se pot afilia și organizațiile sindicale primare care nu au structuri teritoriale;

centru sindical național-ramural - asociație benevolă a sindicatelor lucrătorilor, de regulă, din aceeași ramură;

centru sindical național-interramural - asociație benevolă a centrelor sindicale național-ramurale.

Articolul 2. Legislația cu privire la sindicate

(1) Legislația cu privire la sindicate este constituită din Constituție, prezenta lege, alte acte normative, precum și din actele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) În cazul în care legislația țării cu privire la sindicate vine în contradicție cu actele internaționale la care Republica Moldova este parte, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 3. Sfera de aplicare a prezentei legi

(1) Drepturile sindicatelor, garanțiile activității lor, stabilite prin prezenta lege, se extind asupra organizațiilor sindicale și a organelor lor electiv de toate nivelurile, prevăzute de statutele sindicatelor, înregistrate în modul stabilit.

(2) Sub incidența prezentei legi se află toate întreprinderile, instituțiile și organizațiile, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, de apartenența departamentală sau ramurală.

Articolul 4. Particularitățile aplicării prezentei legi în unitățile militare și în organele afacerilor interne

Prezenta lege se aplică în unitățile militare și în organele afacerilor interne, ținându-se cont de particularitățile stabilite de actele legislative care determină statutul lor juridic.

Articolul 5. Independența sindicatelor

(1) Sindicatele, în activitatea lor, sînt independente față de autoritățile publice de toate nivelurile, față de partidele politice, de asociațiile obștești, față de patroni și asociațiile acestora, nu sînt supuse controlului lor și nu li se subordonează. Este interzis orice amestec de natură să limiteze drepturile sindicatelor sau să împiedice realizarea acestora.

(2) Sindicatele sînt egale în drepturi și pot să colaboreze cu orice centre sindicale, inclusiv din alte țări, cu organizații sindicale internaționale, regionale și cu alte organizații similare.

Articolul 6. Interzicerea discriminării după principiul apartenenței la sindicat

(1) Apartenența la sindicat nu implică nici un fel de restricții ale drepturilor și libertăților omului garantate de Constituție și de alte legi, de actele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Se interzice a condiționa angajarea la lucru, avansarea în serviciu, precum și concedierea persoanei de apartenența la un anumit sindicat, de înscrierea în sau ieșirea din sindicat.

(3) Se interzice influențarea asupra persoanelor prin amenințare sau mituire, prin promisiuni (de a îmbunătăți condițiile de muncă, de serviciu, de studii etc.), în scopul de a le obliga să renunțe la înscrierea în sindicat, să iasă dintr-un sindicat și să se înscrie în alt sindicat, să dizolve de sine stătător sindicatul, sau prin alte acțiuni ilegale.

(4) Sindicatele beneficiază de protecție constituțională, inclusiv judiciară, împotriva acțiunilor discriminatorii, care urmăresc limitarea libertății la asociere în sindicate și activității lor, desfășurate conform statutului.

Capitolul II

ÎNTEMEIEREA ȘI ÎNREGISTRAREA SINDICATELOR

Articolul 7. Dreptul la asociere în sindicat

(1) Cetățenii Republicii Moldova, precum și cetățenii străini și apatrizii care se află legal pe teritoriul ei sînt în drept, la propria alegere, de a întemeia și de a se înscrie în sindicate, în conformitate cu statutele acestora, fără autorizația prealabilă a autorităților publice.

(2) Persoanele care nu sînt angajate sau care și-au pierdut locul de muncă, precum și cele care exercită legal o activitate de muncă în mod individual, se pot organiza în sindicat sau înscrie, la propria alegere, într-un sindicat în conformitate cu statutul acestuia, sau își pot păstra apartenența la sindicatul întreprinderii, instituției, organizației în care au lucrat.

(3) Cetățenii Republicii Moldova care se află în afara țării sînt în drept să fie membri ai sindicatelor existente în Republica Moldova.

Articolul 8. Întemeierea sindicatelor și structura lor

(1) Baza sindicatelor este organizația sindicală primară.

(2) Organizația sindicală primară se constituie din inițiativa a cel puțin 3 persoane, considerate fondatori. Hotărîrea de întemeiere a organizației sindicale primare se adoptă de adunarea constituantă.

(3) Sindicatul se întemeiază benevol, pe bază de interese comune (profesie, ramură etc.), și activează, de regulă, la întreprinderi, în instituții și organizații, denumite în continuare unități, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, de apartenența departamentală sau ramurală. Patronul (administrația) nu este în drept să împiedice asocierea persoanelor fizice în sindicat.

(4) Sindicatele se pot asocia în centre sindicale ramurale sau interraturale teritoriale (la nivel de raion, unitate teritorială autonomă, municipiu, oraș), precum și în centre sindicale național-ramurale și național-interraturale sub formă de federații, confederații.

(5) Centrele sindicale național-ramurale și național-interraturale pot adera la federații, confederații internaționale.

(6) Modul de constituire a sindicatului, structura lui organizațională și funcționarea se reglementează prin statutul sindicatului.

Articolul 9. Statutul sindicatului

(1) Sindicatul este în drept de sine stătător să-și elaboreze și să-și aprobe statutul și regulamentele administrative, să-și stabilească structura și să-și aleagă independent reprezentanții, să-și formeze aparatul, să-și desfășoare activitatea și să-și formuleze programul de acțiuni.

(2) Autorităților publice le este interzisă orice intervenție de natură să limiteze ori să întrerupă exercitarea drepturilor prevăzute la alineatul (1) al prezentului articol.

(3) Statutul sindicatului va cuprinde prevederi cel puțin cu privire la:

- a) denumirea și sediul sindicatului;
- b) scopurile sindicatului, metodele și formele de realizare a lor;
- c) modul în care se dobîndește și încetează calitatea de membru al sindicatului;
- d) drepturile și obligațiile membrilor de sindicat;
- e) cuantumul cotizațiilor și modul lor de încasare;

f) denumirea organelor de conducere, modul lor de alegere și de revocare, durata mandatelor și atribuțiile lor;

g) condițiile de deliberare a adunărilor, conferințelor, congreselor pentru adoptarea statutului, modificarea lui și adoptarea altor hotărâri;

h) structura organizațională, modalitatea comasării, aderării, divizării sau dizolvării sindicatului, precum și a distribuirii, transmiterii ori lichidării patrimoniului lui;

i) modalitatea asocierii în centre sindicale sub formă de federații, confederații.

(4) Statutul sindicatului nu poate conține prevederi contrare Constituției și prezentei legi.

Articolul 10. Înregistrarea sindicatului în calitate de persoană juridică

(1) Organizația sindicală primară, centrul sindical ramural teritorial, centrul sindical interramural teritorial, centrul sindical național ramural și centrul sindical național interramural obțin statutul de persoană juridică din momentul înregistrării acestora la Agenția Servicii Publice în conformitate cu prezenta lege și cu Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, ultima fiind aplicată doar în măsura în care nu contravine prezentei legi.

(2) Pentru înregistrarea sindicatului, la Agenția Servicii Publice se prezintă, în termen de o lună de la data aprobării statutului, următoarele documente:

a) cerere, semnată de conducătorul organului sindical;

b) statutul în două exemplare semnate de către fondatorii sindicatului;

c) hotărârea adunării (conferinței, congresului) privind întemeierea sindicatului.

(3) Agenția Servicii Publice adoptă, în termen de 15 zile de la data prezentării documentelor indicate în alineatul (2) al prezentului articol, decizia de a înregistra sindicatul sau de a refuza înregistrarea, argumentând decizia dată.

(4) Neînregistrarea sindicatului în termenul stabilit sau refuzul de a înregistra din motive pe care fondatorii le consideră neîntemeiate poate fi atacat în instanța de contencios administrativ competentă în modul prevăzut de legislație.

(5) Pentru înregistrarea modificărilor în statut cu privire la alegerea/realegerea conducătorului sindicatului, sindicatul va prezenta la Agenția Servicii Publice, în termen de o lună de la data adoptării hotărârii respective, următoarele documente:

a) cererea cu privire la înregistrarea alegerii/realegerii conducătorului sindicatului;

b) procesul-verbal al organului de conducere, potrivit statutului sindicatului, cu privire la alegerea/realegerea conducătorului sindicatului;

c) copia de pe buletinul de identitate al conducătorului nou-ales.

(6) Modificările și completările în statutul sindicatului se înregistrează conform aceleiași proceduri și în aceleași termene ca și sindicatul.

Articolul 11. Încetarea, suspendarea, interzicerea activității sindicatului

(1) Activitatea sindicatului poate înceta în baza hotărârii membrilor lui, în modul stabilit de statut.

(2) În cazul în care activitatea sindicatului vine în contradicție cu Constituția și cu prezenta lege, ea poate fi suspendată pe un termen de până la 6 luni sau interzisă prin hotărâre a judecătorei, la sesizarea ministrului justiției. Interzicerea activității sindicatului în baza hotărârilor altor organe nu se admite.

Capitolul III

DREPTURILE DE BAZĂ ALE SINDICATELOR

Articolul 12. Apărarea drepturilor și intereselor membrilor de sindicat

Sindicatul reprezintă și apără drepturile și interesele profesionale, economice, de muncă și sociale colective și individuale ale membrilor săi în autoritățile publice de toate nivelurile, în instanțele judecătorești, în asociațiile obștești, în fața patronilor și asociațiilor acestora.

Articolul 13. Dreptul de a participa la administrarea treburilor publice

(1) Sindicatele, în condițiile legii, au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice, la formarea politicii sociale și economice a statului, politicii în domeniul muncii.

(2) Sindicatele pot promova reprezentanții lor în autoritățile publice de toate nivelurile.

Articolul 14. Dreptul de a participa la elaborarea proiectelor de programe social-economice și de acte juridice

(1) Sindicatele sînt în drept să participe la elaborarea proiectelor de programe privind dezvoltarea social-economică, proiectelor de legi și de alte acte normative în domeniul remunerării muncii, asigurării sociale, formării preșurilor, ocrotirii sănătății, egalității de șanse și de tratament între bărbați și femei și în alte domenii ce țin de muncă și dezvoltarea social-economică. În autoritățile publice, sindicatul își realizează acest drept prin organele sale de nivelul respectiv.

(2) Autoritățile publice trimit proiectele de programe și de acte juridice, indicate la alineatul (1) al prezentului articol, organelor sindicale respective, solicitînd, în termen de cel mult 30 de zile, avizele sau propunerile acestora. Neprezentarea avizelor sau propunerilor în termenul indicat se consideră refuz al sindicatului de a-și exercita dreptul la exprimarea opiniei.

(3) Sindicatele sînt în drept să participe la examinarea de către autoritățile publice a avizelor și propunerilor lor indicate la alineatul (2) al prezentului articol. În cazul respingerii sau acceptării parțiale a propunerilor sindicatului, autoritatea respectivă îl informează în scris despre aceasta, argumentîndu-și poziția.

(4) Sindicatele sînt în drept să-și exprime public, în mijloacele de informare în masă, poziția asupra proiectelor de programe și de acte legislative și alte acte normative indicate în alineatul (1) al prezentului articol.

Articolul 15. Dreptul la negocieri colective, la încheierea contractelor colective de muncă și exercitarea controlului asupra executării lor

(1) Sindicatele au dreptul la negocieri colective cu patronii și asociațiile lor, cu autoritățile administrației publice și la încheierea contractelor colective de muncă. Conducătorii unităților unde nu sînt constituite sindicate și patronii care împiedică constituirea și activitatea lor nu pot fi membri ai comisiilor pentru negocieri colective.

(2) Patronii și asociațiile lor, autoritățile administrației publice sînt obligate să poarte negocieri colective cu sindicatele în probleme de ordin social și de muncă, precum și în problemele încheierii contractelor colective de muncă în cazul în care sindicatele înaintează o asemenea propunere.

(3) Modalitatea negocierilor și încheierii contractelor colective de muncă este reglementată de legislație.

(4) Sindicatele exercită controlul asupra realizării contractelor colective de muncă și au dreptul a cere destituirea funcționarilor vinovați de încălcarea legislației în acest domeniu.

Articolul 16. Apărarea dreptului membrilor de sindicat la muncă

(1) Sindicatele apără dreptul membrilor săi la muncă, dreptul de a dispune liber de aptitudinile lor, de a alege domeniul de activitate și profesia, dreptul la remunerarea muncii, care ar asigura un nivel de trai decent.

(2) Sindicatele participă la elaborarea politicii de stat privind utilizarea forței de muncă, propun măsuri de protecție socială a persoanelor disponibilizate de la unități, exercită controlul obștesc asupra respectării legislației cu privire la utilizarea forței de muncă.

(3) Lichidarea, reorganizarea unității sau schimbarea formei de proprietate, întreruperea totală sau parțială a procesului de producție din inițiativa patronului, fapte ce conduc la reducerea în masă a locurilor de muncă sau la înrăutățirea condițiilor de muncă, pot fi efectuate doar cu condiția informării, cu cel puțin 3 luni înainte, a sindicatului din ramura respectivă și inițierii negocierilor colective în vederea respectării drepturilor și intereselor lucrătorilor.

(4) Desfacerea, din inițiativa patronului, a contractului individual de muncă cu lucrătorul membru de sindicat va avea loc în conformitate cu prevederile Codului muncii al Republicii Moldova.

Articolul 17. Drepturile în domeniul protecției muncii și protecției mediului înconjurător

(1) Sindicatele participă la elaborarea politicii de stat în domeniul protecției muncii și protecției mediului înconjurător, la elaborarea programelor de îmbunătățire a condițiilor de muncă a lucrătorilor, efectuează controlul obștesc asupra îndeplinirii la timp a acțiunilor programate în acest domeniu.

(2) Sindicatele participă la elaborarea proiectelor de acte normative privind protecția muncii, au dreptul să conteste, în modul stabilit, actele normative care lezează interesele salariaților.

(3) Sindicatele efectuează controlul obștesc asupra stării protecției muncii și a mediului înconjurător prin intermediul organelor lor electivă, inspectoratului tehnic al protecției muncii și împuterniciților pentru protecția muncii, care acționează în baza regulamentelor aprobate de centrele sindicale corespunzătoare. În acest scop, ele sînt în drept:

a) să viziteze și să revizuiască nestingherit unitățile și subunitățile lor, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, pentru a determina corespunderea condițiilor de muncă cerințelor de protecție a muncii;

b) să prezinte patronului (administrației) propuneri, obligatorii pentru examinare, cu formularea de sugestii privind eliminarea neajunsurilor depistate;

c) să participe la activitatea comisiilor pentru primirea în exploatare a obiectelor de producție, la cercetarea accidentelor de muncă;

d) să apere interesele membrilor de sindicat în problemele ce țin de protecția muncii, de acordarea înlesnirilor, compensațiilor și altor garanții sociale în legătură cu influența asupra celor ce muncesc a factorilor de producție și ecologici nocivi.

(4) În cazul depistării la unități a încălcării cerințelor de protecție a muncii, tănuirii accidentelor de muncă și a cazurilor de îmbolnăviri profesionale ori al cercetării neobiective a acestor fapte, sindicatul poate cere conducătorilor acestor unități, autorităților publice competente luarea măsurilor de neamnat, tragerea persoanelor vinovate la răspundere.

(5) În cazul periclitării vieții sau sănătății lucrătorilor, sindicatul este în drept să ceară întreruperea lucrărilor și suspendarea deciziilor patronului (administrației) contrare legislației cu privire la protecția muncii. Patronul (administrația) este obligat să examineze cerințele sindicatului și să-l informeze în scris despre decizia luată.

Articolul 18. Dreptul la protecția socială a lucrătorilor

(1) În scopul protecției sociale a lucrătorilor, sindicatele contribuie la dezvoltarea economiei cu orientare socială, participă la elaborarea programelor sociale în vederea îmbunătățirii ocrotirii sănătății, asistenței sociale, creării condițiilor care să asigure o viață decentă și dezvoltarea liberă a personalității, la realizarea măsurilor de protecție socială a lucrătorilor, participă la determinarea criteriilor de bază ale nivelului de trai, efectuează controlul obștesc al respectării legislației în domeniile menționate.

(2) Reprezentanții sindicatelor, în condiții de paritate cu partenerii sociali, intră în componența organului de administrare a bugetului asigurărilor sociale de stat.

(3) Sindicatele participă la organizarea tratamentului balneo-sanatorial al salariaților, odihnei copiilor și adulților, activității școlilor de educație fizică și sport pentru copii, valorificând mijloacele proprii, mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat, patronilor, autorităților publice și alte mijloace, în limita alocațiilor prevăzute în aceste scopuri de legislația în vigoare.

Articolul 19. Dreptul la efectuarea controlului obștesc asupra respectării legislației muncii și locative

Sindicatele efectuează controlul obștesc asupra respectării legislației muncii și locative în unități, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, de subordonarea departamentală sau ramurală, și sînt în drept să ceară eliminarea neajunsurilor depistate.

Articolul 20. Dreptul la efectuarea controlului obștesc al procesului de privatizare

Sindicatele, în conformitate cu legislația, cu contractele colective de muncă și cu statutele lor, efectuează controlul obștesc asupra respectării actelor normative cu privire la privatizare.

Articolul 21. Participarea la soluționarea litigiilor individuale de muncă și a conflictelor colective de muncă

(1) Sindicatele acordă asistență juridică membrilor de sindicat, participă, în conformitate cu legislația, la soluționarea litigiilor individuale de muncă.

(2) Sindicatele participă la soluționarea conflictelor colective de muncă în problemele legate de interesele profesionale, economice, de muncă și sociale, de încheierea și îndeplinirea contractelor colective de muncă, de stabilirea unor noi condiții de muncă și de trai sau schimbarea celor existente. Drepturile sindicatelor în procesul de soluționare a unor asemenea conflicte sînt stabilite de legislație, de actele normative și de contractele colective de muncă.

(3) Sindicatele creează, în conformitate cu legislația, servicii juridice pentru reprezentarea drepturilor și intereselor membrilor lor în autoritățile publice, inclusiv în autoritățile judecătorești și în alte autorități. Modul de activitate a unor astfel de servicii este determinat în statutele (regulamentele) lor, aprobate de organul sindical respectiv.

Articolul 22. Dreptul la organizarea și desfășurarea întrunirilor

(1) În scopul apărării drepturilor membrilor de sindicat și drepturilor sindicatelor, protejării de samavolnicia patronilor, influențării asupra autorităților publice în vederea promovării unei politici social-economice ce ar corespunde intereselor lucrătorilor, organul sindical, de sine stătător sau la decizia membrilor sindicatului respectiv, organizează și desfășoară, în modul stabilit de lege, întruniri: mitinguri, demonstrații, manifestații, procesiuni, marșuri, pichetări, greve și alte acțiuni, folosindu-le drept formă de luptă pentru ameliorarea condițiilor de muncă, majorarea salariului, reducerea șomajului, întărirea solidarității lucrătorilor în lupta pentru drepturile și interesele lor profesionale, economice, de muncă și sociale.

(2) Sindicatele pot desfășura acțiuni comune de solidaritate cu alte organizații, asociații, precum și cu centre sindicale din țară și cu centre similare de peste hotare.

(3) În scopul apărării drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale ale membrilor lor, sindicatele folosesc și alte forme de acțiuni care nu contravin legislației.

Articolul 23. Dreptul la informație

(1) Sindicatele sînt în drept să primească gratuit informație de la autoritățile administrației publice, patroni și asociațiile lor în probleme ce țin de muncă, salariu, șomaj, dezvoltarea social-economică, starea mediului înconjurător, privatizare, asistență socială, ocrotirea sănătății, spațiul locativ.

(2) Neprezentarea de către persoanele cu funcții de răspundere a informației solicitate sau prezentarea unei informații neveridice se califică drept împiedicare a activității sindicatelor. Persoanele vinovate sînt trase la răspundere în conformitate cu legislația.

(3) Sindicatele au dreptul să primească, să transmită și să difuzeze informații prin orice mijloc legitim. În calitate de partener social, ele beneficiază gratuit de serviciile organelor de informare în masă de stat, pot organiza sondaje sociologice și dispune de centre informative.

Articolul 24. Reglementarea raporturilor dintre sindicate, Guvern și patronat

Raporturile dintre sindicate, Guvern și patronat în domeniul parteneriatului social se așează pe principiul egalității în drepturi și se reglementează de Constituție, de convențiile Organizației Internaționale a Muncii, la care Republica Moldova este parte, de Legea cu privire la Guvern, Legea patronatelor, prezenta lege și de alte acte normative în acest domeniu.

Capitolul IV PATRIMONIUL SINDICATELOR ȘI PROTECȚIA LUI

Articolul 25. Patrimoniul sindicatelor

(1) Statutul juridic al sindicatului, ca subiect al dreptului de proprietate, este bazat pe normele dreptului internațional, pe prevederile Constituției, Codului civil, legislației cu privire la proprietate, prezentei legi, altor acte normative, precum și ale statutului sindicatului.

(2) Patrimoniul sindicatelor include: întreprinderi, terenuri, clădiri de producție și nelegate de producție, instalații, instituții balneo-sanatoriale, turistice, sportive și alte instituții de întremare, instituții de culturalizare, științifice și de învățămînt, fond locativ, bănci, tipografii, edituri, valori mobiliare, utilaj, inventar și alte bunuri.

(3) Sindicatele și asociațiile lor au dreptul de proprietate asupra patrimoniului procurat sau creat din contul mijloacelor proprii, mijloacelor întreprinderilor și organizațiilor care le aparțin, asupra patrimoniului primit cu titlu gratuit de la întreprinderi, organizații, autorități publice, organizații sindicale, organele sindicale ierarhic superioare, precum și asupra celui procurat în condiții ce nu contravin legislației.

(4) Patrimoniul sindicatelor este inviolabil, indivizibil și nu poate fi naționalizat, însușit, înstrăinat sau gestionat de alte persoane, inclusiv de autoritățile publice, fără acordul proprietarului.

(5) Sindicatele și asociațiile lor posedă, se folosesc și dispun de patrimoniul care le aparține cu drept de proprietate și de mijloace financiare pentru asigurarea realizării scopurilor și sarcinilor statutare.

(6) Sindicatele nu răspund pentru obligațiile statului, subiecților activității de întreprinzător, care, la rândul lor, nu răspund pentru obligațiile sindicatelor.

(7) Sursele și modul de formare și utilizare a mijloacelor și bunurilor sindicatelor sînt stabilite în statutele lor.

(8) Sindicatele pot desfășura activitate de întreprinzător în conformitate cu legislația și cu statutele lor.

(9) Raporturile dintre sindicate, dintre asociațiile sindicale și întreprinderile acestora referitoare la dreptul de proprietate se bazează pe împuternicirile prevăzute în statutele, regulamentele lor și/sau în contractele încheiate între ele.

Articolul 26. Subiecții dreptului de proprietate al sindicatelor

Subiecții ai dreptului de proprietate al sindicatelor sînt organizațiile sindicale și asociațiile acestora, care au statut de persoană juridică. Persoana fizică membru al organizației sindicale nu are drept de proprietate asupra cotei din patrimoniul sindicatelor.

Articolul 27. Mijloacele bănești ale sindicatelor

(1) Mijloacele bănești ale sindicatelor se formează din taxele de înscriere și cotizațiile de membru, donații, venituri provenite din activitatea legală de întreprinzător.

(2) Sindicatele pot constitui fonduri de solidaritate, de șomaj, de grevă, de asigurare, de pensii, de investiții, de culturalizare, fonduri pentru învățămînt și pregătirea cadrelor și alte fonduri, necesare pentru soluționarea sarcinilor statutare.

Articolul 28. Impunerea fiscală

(1) Sindicatele și asociațiile lor, instituțiile de culturalizare, de învățămînt, științifice, sportive, balneo-sanatoriale, instituțiile de întremare pentru copii și alte instituții de întremare ale sindicatelor, fondurile de solidaritate și fondurile de șomaj constituite de sindicate beneficiază de înlesniri fiscale în conformitate cu legislația.

(2) Întreprinderile sindicatelor varsă în buget plăți în cuantumul și în modul stabilite de legislație.

Articolul 29. Controlul activității financiare

(1) Activitatea financiară a sindicatelor, desfășurată în conformitate cu statutele lor, nu este controlată de autoritățile publice, excepție făcînd activitatea de întreprinzător.

(2) Activitatea financiară a sindicatelor privind utilizarea mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat este controlată de stat în modul prevăzut de legislație. Sindicatele

sînt obligate să prezinte Casei Naționale de Asigurări Sociale, în termenele stabilite, dări de seamă privind utilizarea acestor mijloace.

Articolul 30. Garanțiile dreptului de proprietate al sindicatelor

Dreptul de proprietate al sindicatelor și al asociațiilor acestora se asigură și se garantează de Constituție și de alte acte legislative.

Capitolul V GARANȚIILE ACTIVITĂȚII SINDICATELOR

Articolul 31. Respectarea drepturilor sindicatelor

(1) Autoritățile publice, patronatul, unitățile sînt obligate să respecte drepturile sindicatelor, prevăzute de statutele lor, de legislație și de actele internaționale.

(2) Statul garantează sindicatelor condiții favorabile pentru îndeplinirea sarcinilor lor statutare și împuternicirilor privind realizarea hotărîrilor organelor sindicale de toate nivelurile.

(3) Autoritățile publice, patronii nu sînt în drept să împiedice ori să interzică reprezentanților sindicatelor să viziteze unitățile și subdiviziunile lor în scopul realizării sarcinilor statutare și împuternicirilor sindicatelor.

Articolul 32. Susținerea învățămîntului sindical

(1) Sindicatele, în comun cu partenerii sociali, elaborează și, prin instituțiile lor de învățămînt, promovează programe de instruire în probleme ce țin de raporturile de muncă, negocieri colective etc.

(2) Autoritățile publice și patronatul acordă instituțiilor de învățămînt ale sindicatelor ajutorul necesar la pregătirea cadrelor pentru participarea la procesul de negocieri colective în sistemul parteneriatului social.

Articolul 33. Garanții pentru persoanele alese în organele sindicale și neeliberate de la locul de muncă de bază

Persoanele alese în organele sindicale și neeliberate de la locul de muncă de bază beneficiază de garanțiile stabilite la art. 387 din Codul muncii nr. 154/2003.

[Art.33 în redacția LP114 din 09.07.20, MO194-197/31.07.20 art.384; în vigoare 31.08.20]

Articolul 34. Garanții persoanelor alese în organele sindicale și eliberate de la locul de muncă de bază

(1) Persoanelor eliberate din lucru în urma alegerii în funcții electivă în organele sindicale, după expirarea mandatului, li se acordă funcția avută anterior, iar în lipsa acesteia - o altă funcție echivalentă în aceeași unitate. Pe perioada de exercitare a funcției electivă, contractul individual de muncă se suspendă. Cu persoana care deține funcția persoanei alese în funcția electivă se încheie contract individual de muncă pe durata mandatului acesteia.

(2) În cazul în care este imposibil a acorda locul de muncă ocupat anterior sau un loc de muncă echivalent (lichidarea unității, reorganizarea ei, reducerea numărului de lucrători), administrația (iar în cazul lichidării unității - succesorul de drept) plătește persoanelor indicate la alineatul (1) al prezentului articol o indemnizație de concediere egală cu 6 salarii medii lunare.

(3) Persoanele eliberate din funcție în legătură cu alegerea lor în componența organelor sindicale ale unității dispun de aceleași drepturi și înlesniri ca și ceilalți membri ai colectivului respectiv.

(4) Concedierea din inițiativa administrației a persoanelor care au fost alese în componența organelor sindicale nu se admite timp de un an după expirarea atribuțiilor electivă, cu excepția cazurilor de lichidare totală a unității sau comiterii de către persoana respectivă a unor acțiuni culpabile, pentru care legislația prevede posibilitatea concedierii. În asemenea cazuri, concedierea se efectuează în mod obișnuit.

(5) În contractele colective de muncă și statutele sindicatelor pot fi prevăzute și alte garanții (înlesniri) pentru lucrătorii sindicali electivi și alți lucrători sindicali titulari.

Articolul 35. Obligațiile unităților privind asigurarea condițiilor pentru activitatea sindicatelor

(1) Patronul (administrația) are obligația să acorde gratuit sindicatului respectiv încăperi cu tot inventarul, cu încălzire, iluminare, cu servicii de dereticare și pază necesare activității acestuia.

(2) Patronul (administrația) pune gratuit la dispoziția sindicatului respectiv, potrivit contractului colectiv de muncă, mijloace de transport și mijloace de telecomunicații pentru îndeplinirea obligațiilor obștești.

(3) Clădirile, încăperile, amenajările și alte obiecte de menire social-culturală, bazele de odihnă, taberele de întremare pentru copii și adolescenți, aflate la balanța unităților sau arendate de ele, se pun gratuit la dispoziția sindicatelor pentru organizarea odihnei, desfășurarea activității cultural-educative, de cultură fizică și întremare a membrilor colectivului și familiilor lor conform contractului colectiv de muncă.

(4) Întreținerea gospodărească, inclusiv reparația, încălzirea, iluminarea, serviciile de dereticare și pază, dotarea clădirilor, încăperilor, amenajărilor și a celorlalte obiecte, indicate în alineatul (3) al prezentului articol, se fac din contul patronului și din alte surse prevăzute de legislație.

(5) Patronul (administrația), de comun acord cu sindicatele, prevede în planul de afaceri sau în devizul de cheltuieli mijloace în mărime de cel mult 0,15% din fondul de salarii pentru utilizarea lor, în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă.

(6) Patronul (administrația) efectuează fără plată, în modul stabilit, colectarea cotizațiilor de membru al sindicatului și le transferă lunar pe contul de decontare al organului sindical respectiv.

(7) Alte măsuri pentru asigurarea activității sindicatelor se reglementează în contractul colectiv de muncă și nu trebuie să diminueze eficiența funcționării unității.

Articolul 36. Garanții pentru membrii de sindicat

Membrii de sindicat au drepturile și obligațiile prevăzute în Constituție, în prezenta lege, în alte acte normative, în statutul sindicatului și în contractul colectiv de muncă, realizarea căruia este garantată.

Capitolul VI

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA SINDICATE ȘI A STATUTELOR LOR

Articolul 37. Răspunderea persoanelor cu funcții de răspundere din autoritățile publice, patronat și sindicate

(1) Pentru încălcarea prezentei legi, a celorlalte acte normative privind sindicatele, a statutelor sindicatelor sau aplicarea legislației în măsură să împiedice realizarea garanțiilor stabilite în activitatea sindicatelor, persoanele cu funcții de răspundere ale autorităților publice, patronatului și sindicatelor răspund în conformitate cu legislația.

(2) Persoanele culpabile de împiedicarea activității legale a sindicatelor poartă răspundere disciplinară, materială, administrativă, penală, în conformitate cu legislația.

Articolul 38. Modul de examinare a plîngerilor

(1) Plîngerile cu privire la încălcările prevederilor prezentei legi, ale altor acte normative cu privire la sindicate, ale statutelor sindicatelor se examinează de instanțele judecătorești. Plîngerile se înaintează de către organele sindicale respective și de alte organe de supraveghere și control asupra respectării legislației muncii.

(2) Hotărârile, încheierile și sentințele instanțelor judecătorești adoptate pe marginea acestor plîngeri pot fi atacate în conformitate cu legislația.

(3) Plîngerile asupra hotărîrilor (actelor) organelor sindicale și asupra acțiunilor lucrătorilor (activiștilor) sindicali se examinează în conformitate cu legislația și cu statutele sindicatelor.

Capitolul VII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 39

(1) Sindicatele, înregistrate în modul stabilit pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu se supun reînregistrării.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri cu privire la aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Hotărîrea Sovietului Suprem al R.S.S. Moldova pentru ratificarea Legii U.R.S.S. nr.478-XII din 31 ianuarie 1991 cu privire la sindicate, la drepturile și garanțiile activității lor.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Dumitru DIACOV

LEGEA
patronatelor
nr. 976-XIV din 11.05.2000

Publicat în Monitorul Oficial al R.Moldova nr.141-143/1013 din 09.11.2000

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege reglementează modul de constituire, funcționare și încetare a activității patronatelor în Republica Moldova în conformitate cu Concepția pentru dezvoltarea sistemului de dialog social.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Statutul juridic al patronatelor

(1) Patronatele sînt organizații necomerciale, neguvernamentale, independente și apolitice, constituite în baza liberei asocieri și egalității în drepturi a patronilor din diverse domenii de activitate.

(2) Patronatele au dreptul să constituie subdiviziuni teritoriale proprii fără personalitate juridică.

(3) Subdiviziunea teritorială își desfășoară activitatea în baza statutului patronatului din care face parte.

[Art.1 completat prin Legea nr.121-XVIII din 23.12.2009, în vigoare 31.12.2009]

Articolul 2. Statutul juridic al patronului

În sensul prezentei legi, patronul este persoana juridică sau persoana fizică, înregistrată în modul stabilit, care administrează și utilizează capital, indiferent de forma acestuia, și folosește munca salariată în scopul obținerii de profit în condiții de concurență.

Articolul 3. Scopul constituirii patronatelor

Patronatele se constituie în scopul asistării membrilor acestora în capacitatea lor de patroni prin acordarea de servicii și consultații, protecția drepturilor și reprezentarea intereselor membrilor lor în relațiile cu autoritățile publice, cu sindicatele, precum și cu oricare alte organizații neguvernamentale pe plan național și internațional, în conformitate cu prevederile statutelor proprii și ale prezentei legi.

Articolul 4. Principiile de constituire și de activitate a patronatelor

(1) Patronatele, indiferent de forma juridică de organizare, sînt egale în drepturi și activează în baza statutelor proprii și a prezentei legi.

(2) Patronatele își desfășoară activitatea în baza principiilor liberului consimțămînt și egalității în drepturi a tuturor membrilor.

Articolul 5. Formele juridice de organizare a patronatelor

Patronatele se constituie în următoarele forme juridice de organizare:

- a) asociație patronală;
- b) federație patronală;
- c) confederație patronală.

Articolul 6. Asociația patronală

(1) Asociația patronală este o formă juridică de organizare a patronatelor, constituită prin asocierea a cel puțin 3 patroni - persoane juridice și/sau persoane fizice.

(2) Asociațiile patronale pot fi constituite prin asocierea patronilor:

- a) conform domeniului de activitate;
- b) dintr-un anumit teritoriu, indiferent de genul de activitate al acestora.

(3) În cadrul unui domeniu de activitate sau al unui teritoriu pot fi constituite mai multe asociații patronale.

(4) Asociațiile patronale, în funcție de scopurile și caracterul activității lor, pot fi membri ai uneia sau a mai multor federații sau confederații patronale.

[Art.6 modificat prin Legea nr.121-XVIII din 23.12.2009, în vigoare 31.12.2009]

Articolul 7. Federația patronală

(1) Federația patronală reprezintă o formă juridică de organizare a patronatelor, constituită din două sau mai multe asociații patronale dintr-un anumit domeniu de activitate în scopul soluționării unor probleme comune, în limitele împuternicirilor delegate de membrii lor.

(2) Membri ai federației patronale pot fi și patroni aparte din domeniul respectiv de activitate.

Articolul 8. Confederația patronală

(1) Confederația patronală este o formă juridică de organizare a patronatelor, constituită din două sau mai multe federații patronale.

(2) Membri ai confederației patronale pot fi de asemenea asociații patronale și patroni aparte, indiferent de principiile de asociere și domeniul de activitate.

(3) Patronii, asociațiile, federațiile și confederațiile patronale se pot asocia în vederea constituirii unei confederații patronale reprezentative la nivel național.

Articolul 9. Reprezentarea patronatelor

Reprezentarea asociațiilor, federațiilor sau confederațiilor patronale se efectuează prin persoana președintelui sau a unuia dintre membrii conducerii acestora.

Articolul 10. Relațiile dintre stat și patronate

(1) Patronatele beneficiază de protecția statului împotriva oricăror acte care, conform legislației, constituie un obstacol în organizarea, funcționarea și administrarea activității lor.

(2) Patronatele nu pot fi lichidate și activitatea lor nu poate fi suspendată în baza unor acte de dispoziție ale autorităților administrației publice.

(3) Membrii organelor de conducere eligibile ale patronatelor li se asigură protecția legislativă împotriva oricăror forme de condiționare, de constrângere sau de limitare a exercitării funcțiilor lor.

(4) Asociațiile, federațiile și confederațiile patronale, după caz, sînt consultate și li se solicită avize în scris asupra proiectelor de legi și altor acte normative cu caracter social-economic, precum și referitoare la activitatea patronatelor.

(5) Statul exercită controlul asupra activității patronatelor prin intermediul organelor sale, în modul și în cazurile prevăzute de legislație.

(6) Controlul de stat nu va perturba regimul normal de activitate al patronatelor. Autoritățile publice poartă răspundere, conform legislației, pentru încălcarea prevederilor prezentei legi.

Articolul 11. Legislația cu privire la patronate

Legislația cu privire la patronate se constituie din prezenta lege și din alte acte normative.

Articolul 12. Colaborarea internațională

Patronatele, în conformitate cu statutele proprii, pot stabili relații și contacte internaționale și pot participa la acțiuni care nu contravin obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova.

Capitolul II ATRIBUȚIILE DE BAZĂ ALE PATRONATELOR

Articolul 13. Atribuțiile patronatelor

Patronatele:

a) reprezintă, promovează, susțin și apără interesele comune economice, tehnice și juridice, precum și acțiunile de cooperare ale membrilor lor;

b) susțin, conform legislației, deplina libertate de acțiune în promovarea de către patroni a programelor de dezvoltare ale unităților economice, asigurînd o maximă eficiență a activității economice;

c) promovează o concurență loială în activitatea economică și în relațiile dintre membrii lor, care să asigure condiții egale fiecăruia;

d) acordă consultanță în problemele vizînd încheierea și rezilierea contractelor de management;

e) participă, în colaborare cu autoritățile publice respective, la inițierea, la elaborarea și la promovarea strategiilor, a programelor și a proiectelor de dezvoltare, de restructurare, de privatizare și de lichidare a întreprinderilor, precum și de cooperare economică a acestora;

f) participă, în colaborare cu partenerii de dialog social, la elaborarea proiectelor de acte legislative și alte acte normative, contribuie la elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare a economiei naționale și a activităților economice, precum și a strategiilor în domeniile salarizării și protecției muncii, învățămîntului profesional și sănătății;

g) asigură membrilor lor informații utile, facilitează relațiile dintre aceștia, precum și relațiile cu alte organizații, promovează interesul managerial, prestează servicii de consultanță și asistență de specialitate, inclusiv în domeniul pregătirii și folosirii forței de muncă în scopul sporirii productivității muncii;

g¹) propun, în colaborare cu autoritățile publice și sindicatele, pentru decorare și premiere unitățile economice membre ale patronatelor și conducătorii acestora pentru rezultate remarcabile în activitate și contribuții la soluționarea problemelor sociale ale comunităților;

h) exercită alte atribuții conform prevederilor statutelor proprii și legislației în vigoare.

[Art. 13 modificat prin Legea nr.188 din 22.07.2016, în vigoare 16.12.2016]

Articolul 14. Participarea patronatelor la dialogul social

(1) Patronatele sînt parte a dialogului social și reprezintă interesele patronilor, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare.

(2) Patronatele participă la negocierea contractelor colective de muncă și la concilierea, medierea și soluționarea litigiilor și conflictelor de muncă, la alte negocieri, în conformitate cu statutele proprii și cu legislația în vigoare.

Capitolul III CONSTITUIREA PATRONATELOR

Articolul 15. Modul de constituire a patronatelor

(1) Patronatele se constituie la adunarea de constituire a membrilor fondatori, la care se adoptă decizia de înființare a patronatelor, se aprobă statutul și se aleg organele de conducere și de control ale acestora.

(2) Patronatele se constituie și își desfășoară activitatea conform statutelor proprii și legislației în vigoare.

Articolul 16. Statutul patronatului

(1) Statutul patronatului va conține, în mod obligatoriu:

a) denumirea și forma juridică de organizare a patronatului, sediul acestuia, precum și al filialelor lui;

b) obiectivele de activitate și atribuțiile patronatului;

c) condițiile de aderare, de ieșire și de excludere din rîndurile membrilor patronatului;

d) drepturile și obligațiile membrilor patronatului;

e) structura patronatului, organele de conducere și de control, atribuțiile și mandatul acestora, modul de adoptare a deciziilor și de stabilire a caracterului deliberativ al ședințelor;

f) informații despre mijloacele financiare și patrimoniul inițial;

g) procedura de adoptare, de modificare și de completare a statutului;

h) procedura controlului asupra activității patronatului;

i) procedura de încetare a activității patronatului.

(2) Statutul patronatului poate conține și alte prevederi care nu contravin prevederilor prezentei legi și ale altor acte normative.

(3) Statutul este semnat de către toți membrii fondatori ai patronatului la momentul constituirii acestuia.

[Art.16 completat prin Legea nr.188 din 22.07.2016, în vigoare 16.12.2016]

Articolul 17. Înregistrarea patronatelor

(1) Patronatele obțin statutul de persoană juridică din momentul înregistrării acestora în Registrul de stat al persoanelor juridice.

(2) Patronatele sînt înregistrate de către Agenția Servicii Publice în conformitate cu prezenta lege și Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, ultima fiind aplicată doar în măsura în care nu contravine prezentei legi.

(3) Pentru înregistrare, patronatele, în decurs de o lună de la data desfășurării adunării de constituire, prezintă următoarele documente:

- a) cererea semnată de conducătorul patronatului;
 - b) statutul patronatului în dublu exemplar;
 - c) procesul-verbal al adunării de constituire a patronatului;
 - d) lista fondatorilor, în care se va specifica pentru persoanele fizice - numele, prenumele, anul nașterii, numărul și seria buletinului de identitate, domiciliul și semnătura; pentru persoanele juridice - denumirea, sediul, numărul și data înregistrării, semnătura reprezentantului, precum și copia de pe statut și procesul-verbal al ședinței organului său de conducere sau extrasul din acesta, în care este consemnată decizia de constituire a patronatului;
 - e) actul care confirmă sediul;
 - f) documentul bancar care confirmă achitarea taxei de înregistrare în mărime de 90 de lei.
- (4) Modificările și completările în statutul patronatului se vor înregistra conform procedurii și în termenele prevăzute pentru înregistrarea patronatului.

[Alin.(5) art.17 abrogat prin Legea nr.31 din 16.03.2018, în vigoare 20.04.2018]

(6) Pentru înregistrarea modificărilor la statut cu privire la conducătorul patronatului, patronatul prezintă organului de înregistrare, în termen de o lună de la data adoptării deciziei respective, următoarele documente:

- a) cererea privind modificările referitoare la alegerea/realegerea conducătorului patronatului;
- b) procesul-verbal al organului competent sau extrasul din acesta cu privire la adoptarea deciziei de alegere/realegere a conducătorului patronatului;
- c) copia de pe buletinul de identitate al conducătorului patronatului.

[Art.17 modificat prin Legea nr.31 din 16.03.2018, în vigoare 20.04.2018]

[Art.17 modificat prin Legea nr.188 din 22.07.2016, în vigoare 16.12.2016]

Articolul 18. Decizia de înregistrare a patronatului

Agenția Servicii Publice adoptă, în termen de 15 zile de la data prezentării documentelor pentru înregistrare, una din următoarele decizii:

- a) a înregistra patronatul;
- b) a refuza înregistrarea patronatului.

[Art.18 modificat prin Legea nr.31 din 16.03.2018, în vigoare 20.04.2018]

Articolul 19. Refuzul de înregistrare a patronatului

(1) Înregistrarea patronatului poate fi refuzată în cazul în care:

- a) Agenția Servicii Publice constată că documentele prezentate de patronat conțin informații neautentice sau sînt perfectate cu încălcarea prevederilor prezentei legi;
- b) anterior a fost înregistrat un patronat cu aceeași denumire;
- c) scopurile patronatului contravin legislației în vigoare;
- d) nu au fost prezentate toate actele prevăzute la art.17.

(2) Decizia privind refuzul de înregistrare a patronatului se comunică solicitantului în scris în termen de 3 zile.

(3) Decizia privind refuzul de înregistrare a patronatului în termenul stabilit sau din motive considerate neîntemeiate poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă în termen de 30 de zile de la data comunicării acesteia.

(4) Refuzul de înregistrare a patronatului nu constituie un obstacol pentru depunerea repetată a documentelor de înregistrare dacă au fost înlăturate cauzele care au servit drept temelie pentru adoptarea deciziei de refuz.

(5) La depunerea repetată a documentelor de înregistrare se percepe o nouă taxă de înregistrare, cu excepția cazurilor când instanța de judecată anulează refuzul neîntemeiat de înregistrare a patronatului.

[Art.19 modificat prin Legea nr.31 din 16.03.2018, în vigoare 20.04.2018]

[Art.19 completat prin Legea nr.188 din 22.07.2016, în vigoare 16.12.2016]

[Art.19 modificat prin Legea nr.240-XV din 13.06.2003, în vigoare 08.07.2003]

Capitolul IV DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PATRONATELOR

Articolul 20. Drepturile patronatelor

(1) Patronatele sînt în drept:

a) să reprezinte, să promoveze, să susțină și să apere drepturile și interesele membrilor lor în relațiile cu autoritățile publice, cu sindicatele și cu alte persoane juridice și persoane fizice, atît pe plan național, cît și internațional, în conformitate cu statutele proprii și cu prezenta lege;

b) să desemneze reprezentanții lor și să participe, în condiții convenite între părțile interesate, la negocierea și încheierea contractelor colective de muncă, la alte tratative și acorduri cu autoritățile publice și sindicatele, precum și la dialog social în cadrul structurilor tripartite, conform statutelor proprii, legislației Republicii Moldova și dreptului internațional;

c) să difuzeze liber informația referitoare la activitatea lor, să instituie mijloace proprii de informare în masă, să obțină de la autoritățile publice informația necesară pentru desfășurarea activității statutare, să formeze, în funcție de necesități, subdiviziuni teritoriale, să creeze, în modul stabilit de lege, întreprinderi sau să participe, în calitate de fondator, la crearea acestora;

d) să se afilieze la organizații internaționale, să stabilească relații de colaborare sub diferite aspecte cu organizații patronale similare din alte țări, să participe la alte acțiuni care nu contravin obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova;

e) să beneficieze și de alte drepturi prevăzute de legislația în vigoare sau care derivă din aceasta.

Articolul 21. Obligațiile patronatelor

(1) Patronatele sînt obligate:

a) să respecte Constituția, legislația în vigoare, precum și statutul propriu;

b) să opereze modificările necesare în documentele de constituire în cazul modificării legislației sau în cazul constatării necorespunderii acestor documente legislației în vigoare.

[Art.21 modificat prin Legea nr.188 din 22.07.2016, în vigoare 16.12.2016]

Capitolul V PATRIMONIUL PATRONATELOR. EVIDENȚA ȘI CONTROLUL ACTIVITĂȚII PATRONATELOR

Articolul 22. Patrimoniul patronatelor

(1) Patronatele pot avea în proprietate orice bunuri necesare realizării scopurilor statutare.

(2) Sursele de formare a patrimoniului patronatelor sînt:

a) taxele de aderare și cotizațiile;

- b) donațiile, sponsorizările;
 - c) veniturile din activitatea întreprinderilor create de către patronat sau cu participarea acestuia, desfășurată în conformitate cu statutele acestor întreprinderi și cu legislația în vigoare;
 - d) taxele pentru prestarea serviciilor care rezultă din activitatea specificată în scopurile statutele ale patronatului;
 - e) contribuțiile pentru activitățile de negociere a contractelor colective de muncă;
 - f) alte surse neinterzise de lege.
- (3) Sursele de formare a patrimoniului, specificate la alin.(2), sînt supuse impozitării conform legislației în vigoare.
- (4) Patrimoniul patronatelor se folosește în exclusivitate pentru realizarea scopurilor statutele și nu poate fi repartizat între membrii lor.
- (5) Patrimoniul și alte resurse materiale ale patronatelor nu pot fi folosite pentru susținerea partidelor politice și a candidaților în campaniile electorale.

[Art.22 modificat prin Legea nr.188 din 22.07.2016, în vigoare 16.12.2016]

Articolul 23. Activitatea economico-financiară a patronatelor

Activitatea economico-financiară a patronatelor se desfășoară în conformitate cu bugetele proprii.

Articolul 24. Evidența și controlul activității patronatelor

(1) Patronatele țin evidența activității desfășurate, prezintă dări de seamă contabile și statistice în modul stabilit de legislația în vigoare.

(2) Controlul intern și verificarea gestiunii patronatului se efectuează de către organul de control.

(3) Controlul activității financiare a patronatelor este exercitat de către organul financiar și Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit de legislația în vigoare.

[Art.24 modificat prin Legea nr.178 din 21.07.2017, în vigoare 18.08.2017]

[Art.24 modificat prin Legea nr.188 din 22.07.2016, în vigoare 16.12.2016]

Capitolul VI ÎNCETAREA ACTIVITĂȚII PATRONATELOR

Articolul 25. Încetarea activității patronatelor

(1) Patronatele își încetează activitatea în caz de:

- a) reorganizare;
- b) lichidare.

(2) Modul de încetare a activității patronatelor se reglementează de statutele lor și de legislația în vigoare.

[Art.25 modificat prin Legea nr.188 din 22.07.2016, în vigoare 16.12.2016]

Articolul 26. Reorganizarea patronatelor

(1) Patronatele se reorganizează în modul prevăzut de statutele lor.

(2) În cazul reorganizării patronatelor, patrimoniul acestora se transmite persoanelor juridice nou-constituite în modul prevăzut de Codul civil. Patronatele nu pot fi reorganizate în organizații comerciale sau în partide politice.

Articolul 27. Lichidarea patronatelor

(1) Patronatul se lichidează prin decizia adunării generale a membrilor.

(2) Patronatul poate fi lichidat și prin hotărâre a instanței de judecată, în cazul încălcării legislației, la cererea Ministerului Justiției.

(3) Organul care adoptă decizia cu privire la lichidarea patronatului instituie comisia de lichidare și stabilește modul și termenul de lichidare a patronatului.

(4) Bunurile rămase după lichidarea patronatului și după achitarea datoriilor față de toți creditorii vor fi folosite conform statutului, iar în cazul în care nu există asemenea prevederi, vor fi folosite pentru realizarea scopurilor statutare, conform deciziei cu privire la lichidarea patronatului. Patrimoniul patronatului lichidat nu poate fi transmis organizațiilor comerciale, partidelor politice sau persoanelor fizice.

[Art.27 modificat prin Legea nr.152 din 01.07.2016, în vigoare 01.08.2016]

Articolul 28. Modul de radiere a patronatului din registrul de stat

[Art.28 abrogat prin Legea nr.188 din 22.07.2016, în vigoare 16.12.2016]

[Art.28 modificat prin Legea nr.160 din 07.07.2016, în vigoare 16.09.2016]

[Art.28 modificat prin Legea nr.448-XV din 30.12.2004, în vigoare 04.02.2005]

Capitolul VII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 29.

(1) Patronatele care cad sub incidența prezentei legi, înregistrate înainte de intrarea în vigoare a acesteia, în termen de un an vor aduce statutele proprii în concordanță cu prevederile ei. Totodată, patronatele în cauză își mențin dreptul la aceeași denumire, simbolică, aceleași conturi bancare și elemente de identificare, iar în certificatul de înregistrare de stat se notează data constituirii în fapt a patronatului. Patronatele care nu vor reînregistra statutele proprii în termenul stabilit de prezenta lege se vor considera autodizolvate și vor fi radiate din registrul de stat ca patronat în baza deciziei Ministerului Justiției.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Dumitru DIACOV

REGULAMENTUL

Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective

I. Dispoziții generale

1. Comisia națională pentru consultări și negocieri colective (în continuare – Comisia națională) este creată în conformitate cu Legea privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial nr. 245-XVI din 21 iulie 2006.

2. În activitatea sa Comisia națională se călăuzește de Constituția Republicii Moldova, Codul muncii, de Legea privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial nr. 245-XVI din 21 iulie 2006, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, de prezentul regulament și alte acte normative în domeniu.

II. Procedura de numire și de revocare a membrului și membrului supleant al Comisiei naționale

3. Membrii și membrii supleanți ai Comisiei naționale sînt numiți de partenerii sociali pe o perioadă de 3 ani, după verificarea îndeplinirii de către aceștia a condițiilor prevăzute la art. 7, alin. (2) din Legea privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultării și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial nr. 245-XVI din 21 iulie 2006.

4. Fiecare dintre partenerii sociali va aduce la cunoștința celorlalți parteneri sociali lista membrilor și membrilor supleanți numiți de ei.

5. Comisia națională se consideră legal constituită la data la care toți membrii și membrii ei supleanți sînt numiți de partenerii sociali.

6. În caz de neprezentare fără motive întemeiate a membrului sau a membrului supleant al Comisiei naționale la două ședințe consecutive, Comisia, la solicitarea Biroului executiv, îl poate revoca prin hotărîre. Membrul sau membrul supleant al Comisiei naționale poate fi revocat și prin decizia partenerului social de către care a fost numit.

7. Partenerii sociali urmează să numească membri sau membri supleanți noi în locul celor care au fost revocați, în termen de cel mult 7 zile din data revocării.

III. Atribuțiile Comisiei naționale

8. Comisia națională are următoarele atribuții:

a) armonizează interesele Guvernului, ale patronatelor și sindicatelor în procesul elaborării bazelor de reglementare a relațiilor de muncă și a relațiilor social-economice;

b) poartă negocieri colective, elaborează și promovează convenții colective la nivel național, contribuie la încheierea acestora și monitorizează procesul realizării lor, propune măsuri pentru asigurarea realizării;

c) depistează la nivel național motivele situațiilor conflictuale și tensiunilor sociale din relațiile de muncă, organizează pregătirea și expertiza propunerilor menite să prevină astfel de situații și tensiuni;

d) participă la examinarea și avizarea proiectelor de acte normative ce țin de domeniul muncii și domeniul social-economic;

e) examinează și prezintă Guvernului propuneri asupra rapoartelor care se prezintă Organizației Internaționale a Muncii și asupra ratificării sau denunțării convențiilor ei;

f) supraveghează îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova prin ratificarea convențiilor Organizației Internaționale a Muncii nr. 98 privind aplicarea principiilor dreptului la organizație și purtarea tratativelor colective și nr. 144 privind consultările tripartite pentru aplicarea normelor internaționale ale muncii;

g) studiază experiența internațională, participă la acțiunile organizațiilor de peste hotare vizînd sfera relațiilor de muncă și parteneriatului social;

h) participă, prin reprezentanți, la conferințe, seminare, ședințe, mese rotunde și organizează astfel de acțiuni în probleme ce țin de competența sa;

i) analizează și atenuază situațiile conflictuale dintre partenerii sociali la nivel național, de ramură și teritorial;

j) adoptă planurile proprii de lucru;

k) aprobă regulamentul său;

l) aprobă regulamentul-tip al comisiei pentru dialogul social “angajator-salariați”;

m) Comisia națională poate îndeplini și alte atribuții în limitele competenței sale și în condițiile legii.

IV. Drepturile Comisiei naționale

9. Comisia națională are următoarele drepturi:

a) să coordoneze cu Guvernul, patronatele și sindicatele inițiativele proprii ce vizează domeniul muncii, relațiile social-economice, precum și inițiativele privind promovarea parteneriatului social;

b) să antreneze în activitatea sa conducători și specialiști din organele centrale de specialitate ale administrației publice, din autoritățile administrației publice locale, din patronate și sindicate, precum și patroni și experți independenți;

c) să examineze proiectele de acte normative din domeniul muncii și cel social-economic;

d) să adopte *hotărîri* cu caracter de recomandare în chestiunile ce țin de competența sa, decizii pe care organele centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale, patronatele și sindicatele urmează să le examineze în mod obligatoriu și să informeze în scris comisia despre rezultatele examinării;

e) să solicite și să primească din partea organelor centrale de specialitate ale administrației publice, autorităților administrației publice locale, precum și din partea unităților economice, informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor sale;

f) să stabilească relații cu structuri și organisme internaționale în domeniul relațiilor de muncă și al parteneriatului social;

g) să solicite *prelungirea termenului de prezentare a recomandărilor la proiectele de acte normative din domeniul muncii și cel social-economic.*

(modificat și completat prin Hotărârea CNCNC nr. 20 din 31.07.2018)

V. Organele de lucru ale Comisiei naționale și atribuțiile acestora

10. Comisia națională are următoarele organe de lucru:

- a) Biroul executiv;
- b) președintele;
- c) 2 vicepreședinți;
- d) secretariatul;
- e) Consiliile de specialitate (permanente sau temporare).

Biroul executiv al Comisiei naționale

11. Biroul executiv al Comisiei naționale este organul ei permanent care îi asigură conducerea în perioada dintre ședințe.

12. Din componența Biroului executiv al Comisiei naționale fac parte:

- a) președintele comisiei;
- b) vicepreședinții comisiei;
- c) câte un reprezentant din partea fiecărui partener social.

13. Biroul executiv al Comisiei naționale:

a) aprobă planurile de lucru, agendele ședințelor și programele de acțiuni ale comisiei;

b) elaborează deciziile și propunerile privind participarea la acțiunile Organizației Internaționale a Muncii și la alte acțiuni internaționale similare;

c) pune în dezbatere prealabilă chestiunile pregătite de consiliile de specialitate spre examinare la ședințele Comisiei naționale;

d) convoacă ședințele Comisiei naționale la propunerea președintelui sau a uneia dintre părțile ei;

e) coordonează activitatea consiliilor de specialitate;

f) solicită Comisiei naționale revocarea membrului sau a membrului ei supleant care nu s-a prezentat fără motive întemeiate la două ședințe consecutive ale acesteia;

g) propune secretarului general al Guvernului candidaturile persoanelor care urmează a fi numite în funcția de membru ai Secretariatului Comisiei naționale.

h) exercită alte funcții, în limitele competenței, în condițiile legii și potrivit regulamentului Comisiei naționale.

14. În limitele competenței sale, Biroul executiv al Comisiei naționale adoptă decizii cu votul majorității membrilor săi.

Președintele Comisiei naționale

15. Funcția de Președinte al Comisiei naționale o exercită coordonatorul părții guvernamentale.

16. Președintele Comisiei naționale exercită următoarele atribuții:

- organizează și dirijează activitatea Comisiei naționale;

- prezidează ședințele Comisiei naționale;

- informează sistematic Comisia națională despre activitatea Guvernului pentru soluționarea problemelor social-economice și respectarea legislației muncii, notificând, totodată, Guvernul despre acțiunile Comisiei naționale;

- invită, dacă este necesar, conducători și specialiști din organele centrale de specialitate ale administrației publice, din autoritățile administrației publice locale, din patronate și sindicate, precum și patroni și experți independenți să participe la acțiunile Comisiei naționale;

- organizează, după caz, consultări în chestiunile ce țin de competența Comisiei naționale;
- reprezintă Comisia națională în relațiile cu terțe părți, în limitele competenței sale, și este responsabil de chestiunile aferente domeniului de activitate al Comisiei naționale.

Vicepreședinții Comisiei naționale

17. Funcția de Vicepreședinte al Comisiei naționale este exercitată de coordonatorii din partea patronatelor și sindicatelor.

18. Vicepreședinții Comisiei naționale exercită următoarele atribuții:

- contribuie la dezvoltarea parteneriatului social și la consolidarea eforturilor partenerilor sociali în soluționarea problemelor de actualitate;
- organizează și coordonează activitatea părții pe care o reprezintă și sînt responsabili de eficiența activității reprezentanților părții respective;
- în absența Președintelui Comisiei naționale prezidează ședințele acesteia, în baza deciziei Președintelui.

Secretariatul Comisiei naționale

19. Secretariatul Comisiei naționale este organul administrativ care asigură funcționarea Comisiei.

20. Secretariatul Comisiei naționale se creează în cadrul Cancelariei de Stat și include cel puțin 3 membri, numiți și eliberați din funcție de către secretarul general al Guvernului, la propunerea biroului executiv al comisiei.

21. Secretariatul Comisiei naționale exercită următoarele atribuții:

- efectuează sintetizarea în procese-verbale a dezbaterilor în ședință ale Comisiei naționale și ale consiliilor de specialitate, precum și alte lucrări de secretariat;
- pregătește ședințele Comisiei naționale și ale consiliilor de specialitate;
- execută dispozițiile Președintelui Comisiei naționale;
- întreține relațiile Comisiei naționale și organelor ei cu organele centrale de specialitate ale administrației publice, cu autoritățile administrației publice locale, cu patronate și sindicate;
- asigură transparența activității Comisiei naționale în mass-media;
- informează Comisia națională despre executarea hotărîrilor ei anterioare.

22. Activitatea Secretariatului Comisiei naționale este dirijată de Secretarul ei, numit/ eliberat din funcție de către secretarul general al Guvernului, la propunerea Biroului executiv al Comisiei.

23. Secretarul Comisiei naționale exercită următoarele atribuții:

- organizează și dirijează activitatea Secretariatului Comisiei naționale și este responsabil de eficiența activității acestuia;
 - întocmește și certifică procesele-verbale ale ședințelor Comisiei naționale și ale ședințelor consiliilor de specialitate;
 - semnează corespondența pentru organizarea ședințelor și obținerea informațiilor necesare în scopul asigurării funcționării Comisiei;
- (alineat introdus prin Hotărîrea nr. 3 din 04.06.2015 a CNCNC)*
- Secretarul Comisiei naționale poate îndeplini și alte atribuții în limitele competenței sale și în condițiile legii.

Consiliile de specialitate ale Comisiei naționale

24. Pentru a-și exercita atribuțiile, Comisia națională poate crea următoarele consilii de specialitate permanente:

- a) consiliul permanent privind restructurarea și dezvoltarea economiei naționale, politici financiare, fiscale și venituri;
- b) consiliul permanent privind raporturile de muncă și politică salarială;
- c) consiliul permanent privind protecția socială și ocrotirea sănătății;
- d) consiliul permanent privind problemele elaborării, negocierii și încheierii convențiilor colective și monitorizării executării acestora.

În caz de necesitate, Comisia națională poate crea și alte consilii permanente, precum și unele consilii de specialitate temporare.

25. Componența numerică și nominală a fiecărui consiliu de specialitate din cele menționate mai sus se stabilește în ședința Comisiei naționale, la propunerea Biroului executiv. Consiliile de specialitate sînt formate din membrii și membrii supleanți ai Comisiei naționale, precum și din experții desemnați de către părțile Comisiei naționale ținînd cont de principiul parității reprezentării părților. În cazul în care componența Consiliilor de specialitate nu poate fi asigurată doar de membrii Comisiei naționale, părțile pot desemna în acestea membri din cadrul autorităților publice centrale de specialitate sau din organizațiile sindicale sau patronale de ramură. Participarea membrilor, membrilor supleanți ai Comisiei naționale și a persoanelor desemnate în cadrul consiliilor de specialitate ale acesteia este obligatorie.

26. Consiliile de specialitate își desfășoară activitatea în formă de ședințe.

27. Ședințele consiliilor de specialitate se convoacă ori de câte ori este nevoie și sunt prezidate de președintele acesteia, care este desemnat de Comisia națională.

(completat în conformitate cu Hotărârea nr. 24 din 22.12.2016 a CNCNC)

28. Decizia de convocare a consiliului de specialitate aparține Biroului executiv al Comisiei naționale.

29. În limitele competenței sale, consiliile de specialitate adoptă decizii (cu caracter de recomandare), cu votul majorității membrilor săi prezenți la ședință. Membrii Consiliilor de specialitate care nu sînt de acord cu hotărîrea adoptată au dreptul la opinie separată, consemnată în procesul-verbal al ședinței.

(completat în conformitate cu Hotărârea nr. 24 din 22.12.2016 a CNCNC)

30. Deciziile consiliilor de specialitate se aduc la cunoștința Președintelui Comisiei naționale în termen de 3 zile din data adoptării.

31. Procesul-verbal al ședinței consiliului de specialitate se întocmește de către Secretariatul Comisiei naționale și se certifică de către Președintele Consiliului și Secretarul Comisiei naționale.

(modificat în conformitate cu Hotărârea nr. 24 din 22.12.2016 a CNCNC)

VI. Organizarea activității Comisiei naționale

32. Comisia națională își desfășoară activitatea în formă de ședințe publice.

33. Ședințele Comisiei naționale se convoacă ori de câte ori este nevoie, conform planului de lucru, dar nu mai rar decât o dată pe lună.

34. Decizia de convocare în ședință a Comisiei naționale aparține Biroului ei executiv. Ședințele extraordinare se convoacă la propunerea uneia dintre părțile Comisiei naționale.

35. Proiectele actelor normative, alte materiale referitoare la chestiunile pasibile de examinare de către Comisia națională se prezintă în Secretariatul Comisiei, vizate în modul stabilit, cu cel puțin 10 zile până la data ședinței.

36. Proiectul ordinii de zi a ședinței Comisiei naționale și materialele privind chestiunile vizate se expediază membrilor Comisiei de către Secretariatul acesteia, cu cel puțin 7 zile înainte de data ședinței.

37. Despre convocarea ședințelor extraordinare membrii Comisiei naționale sînt înștiințați de către Secretariatul acesteia prin telefonogramă, iar materialele respective li se înmînează înainte de ședință.

38. Pentru validitatea deliberărilor ședinței Comisiei naționale este necesară prezența a cel puțin 2/3 din membrii ei și reprezentarea fiecărei părți de către cel puțin 4 membri.

39. *Comisia națională, prin consensul părților ei, în limitele competenței, adoptă hotărîri.*

40. *În cazul în care nu s-a ajuns la un consens, Comisia națională poate adopta, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți la ședință, una dintre următoarele hotărîri privind chestiunile examinate:*

a) să transfere chestiunea pentru examinare suplimentară în unul dintre consiliile de specialitate (permanente sau temporare);

b) să programeze chestiunea pentru examinare repetată la una dintre următoarele ședințe ale Comisiei naționale;

c) să respingă chestiunea fără discuții ulterioare.

41. *Hotărîrea Comisiei naționale și procesul-verbal al ședinței acesteia se întocmesc de secretariatul comisiei, se semnează de președintele, vicepreședinții și secretarul acesteia și se expediază partenerilor sociali și autorităților interesate în decursul a 5 zile de la data ședinței comisiei.*

(modificat prin Hotărîrea CNCNC nr. 20 din 31.07.2018)

42. Orice sesizare sau propunere înaintată de către una din părțile Comisiei naționale este examinată de către Biroul ei executiv în termen de cel mult 15 zile. Decizia Biroului executiv se comunică părții interesate în termen de cel mult 3 zile din data adoptării.

REGULAMENTUL-CADRU

privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial

I. Dispoziții generale

1. Comisiile pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial (în continuare comisiile de ramură și comisiile teritoriale) sînt create în conformitate cu Legea privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial nr. 245-XVI din 21 iulie 2006.

2. Comisiile de ramură și comisiile teritoriale sînt organe tripartite, constituite în scopul realizării obiectivelor prevăzute la art. 4 din Legea privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial nr. 245-XVI din 21 iulie 2006, al stabilirii bazelor de reglementare a relațiilor din sfera muncii și din sfera social-economică dintr-o anumită ramură a economiei sau dintr-o anumită unitate administrativ-teritorială de nivelul doi, precum și în scopul menținerii climatului de stabilitate și pace socială.

3. În activitatea lor comisiile de ramură și comisiile teritoriale se călăuzesc de Constituția Republicii Moldova, Codul muncii, de Legea privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial nr. 245-XVI din 21 iulie 2006, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, de prezentul Regulament-cadru și alte acte normative în domeniu.

II. Formarea și componența comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale

4. Comisiile de ramură și comisiile teritoriale se formează pe principii de paritate, în baza deciziilor comune ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice, autorităților administrației publice locale, patronatelor și sindicatelor din ramuri și teritorii.

5. Avînd o structură tripartită și fiind create pe principii de paritate, comisiile de ramură și comisiile teritoriale includ în componența lor cîte 4 membri și 2 membri supleanți, numiți de către fiecare partener social.

6. La nivel de ramură, comisiile se formează din reprezentanți:

a) ai ministerelor, altor autorități administrative centrale, numiți de conducătorii acestor autorități;

b) ai sindicatelor, numiți de organele sindicale de ramură;

c) ai patronatelor, numiți de patronatele de ramură.

7. La nivel teritorial, comisiile se formează din reprezentanți:

a) ai autorităților administrației publice locale, numiți de conducătorii acestor autorități;

b) ai sindicatelor, numiți de organele sindicale teritoriale;

c) ai patronatelor, numiți de patronatele teritoriale; în cazul în care, la nivel teritorial, nu sînt constituite patronate teritoriale, reprezentanții patronatelor pot fi numiți de confederațiile patronatelor la nivel național, patronatelor de ramură sau de patroni persoane juridice înregistrați în unitatea administrativ-teritorială respectivă.

8. Comisiile de ramură și comisiile teritoriale se consideră legal constituite la data la care toți membrii și membrii lor supleanți sînt numiți de către partenerii sociali.

III. Procedura de numire și de revocare

a membrului, membrului supleant al comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale

9. Membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură și ai comisiilor teritoriale sînt numiți de către partenerii sociali pe o perioadă de 3 ani, după verificarea îndeplinirii de către aceștia a condițiilor prevăzute de art. 20, alin. (2) din Legea privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultării și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial nr.245-XVI din 21 iulie 2006.

10. Fiecare dintre partenerii sociali va aduce la cunoștința celorlalți parteneri sociali lista membrilor și membrilor supleanți numiți de ei.

11. În caz de neprezentare a membrului sau a membrului supleant al comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale fără motive întemeiate la două ședințe consecutive, comisia, la solicitarea președintelui, îl poate revoca prin hotărîre proprie. Membrul sau membrul supleant al comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale poate fi revocat și prin decizia partenerului social de către care a fost numit.

12. Partenerii sociali urmează să numească membri sau membri supleanți noi în locul celor care au fost revocați, în termen de cel mult 7 zile din data revocării.

IV. Atribuțiile comisiilor de ramură și ale comisiilor teritoriale

13. Comisiile de ramură și comisiile teritoriale au următoarele atribuții:

a) armonizează interesele ministerelor, altor autorități administrative centrale, ale autorităților administrației publice locale, patronatelor și sindicatelor în procesul elaborării bazelor de reglementare a relațiilor de muncă și a relațiilor social-economice la nivel de ramură și la nivel teritorial;

b) poartă consultări și negocieri colective, elaborează și promovează convenții colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, contribuie la încheierea acestora și monitorizează procesul realizării lor, propun partenerilor sociali măsuri pentru asigurarea realizării acestora;

c) depistează la nivel de ramură și la nivel teritorial motivele situațiilor conflictuale și tensiunilor sociale din relațiile de muncă, organizează pregătirea și expertiza propunerilor menite să prevină astfel de situații și tensiuni;

d) examinează proiectele programelor ramurale sau locale de utilizare a forței de muncă și exercită controlul asupra îndeplinirii lor, elaborează propuneri privind utilizarea eficientă a forței de muncă, crearea a noi locuri de muncă și ridicarea gradului de ocupare a populației, propun partenerilor sociali măsuri de combatere a șomajului la nivel de ramură și la nivel teritorial;

e) înaintează partenerilor sociali propuneri privind asigurarea respectării drepturilor și intereselor salariaților din ramură sau din teritoriu;

f) determină oportunitatea inițiativei legislative în probleme sociale și probleme ale muncii la nivel de ramură și la nivel teritorial, elaborează propuneri spre a fi prezentate Guvernului, altor autorități abilitate cu o astfel de inițiativă, conform legislației în vigoare;

g) participă, prin reprezentanți, la conferințe, seminare, ședințe, mese rotunde și organizează astfel de acțiuni în probleme ce țin de competența lor;

h) adoptă planurile proprii de lucru;

i) aprobă regulamentele proprii.

14. Comisiile de ramură și comisiile teritoriale pot îndeplini și alte atribuții în limitele competenței lor și în condițiile legii.

V. Drepturile comisiilor de ramură și ale comisiilor teritoriale

15. Comisiile de ramură și comisiile teritoriale au următoarele drepturi:

a) să coordoneze cu organele centrale de specialitate ale administrației publice, cu autoritățile administrației publice locale, cu patronatele și sindicatele de ramură și teritoriale inițiativele proprii ce vizează domeniul muncii, relațiile social-economice, promovarea parteneriatului social la nivel de ramură și la nivel teritorial;

b) să coordoneze elaborarea și realizarea convențiilor colective la nivel de ramură și la nivel teritorial;

c) să adopte *hotărâri* cu caracter de recomandare în chestiunile ce țin de competența lor, decizii pe care organele centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale, patronatele și sindicatele de ramură sau cele teritoriale urmează să le examineze în mod obligatoriu și să informeze în scris comisiile respective despre rezultatele examinării; (*modificat prin Hotărârea CNCNC nr. 21 din 31.07.2018*)

d) să solicite și să primească din partea organelor centrale de specialitate ale administrației publice, autorităților administrației publice locale, precum și din partea unităților economice informații, necesare îndeplinirii atribuțiilor lor;

e) să stabilească relații cu structuri și organisme internaționale în domeniul relațiilor de muncă și al parteneriatului social.

VI. Organele de lucru ale comisiilor de ramură și ale comisiilor teritoriale și atribuțiile acestora

16. Comisiile de ramură și comisiile teritoriale au următoarele organe de lucru:

a) președintele;

b) secretarul;

c) consiliile de specialitate (permanente sau temporare).

Președinte al comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale

17. Funcția de președinte al comisiei de ramură o exercită un adjunct al conducătorului organului central de specialitate al administrației publice sau un adjunct al conducătorului unei alte autorități a administrației publice centrale din ramura respectivă, iar cea de președinte al comisiei teritoriale, un adjunct al conducătorului autorității administrației publice locale.

18. Președinte al comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale exercită următoarele atribuții:

- organizează și dirijează activitatea comisiei;

- ia decizii de convocare în ședință a comisiei respective;

- prezidează ședințele comisiei;

- contribuie la dezvoltarea parteneriatului social și la consolidarea eforturilor partenerilor sociali în soluționarea problemelor de actualitate;

- organizează, după caz, consultări în chestiunile ce țin de competența comisiei;

- reprezintă comisia în relațiile cu terțe părți, în limitele competenței, fiind responsabil de chestiunile aferente domeniului de activitate al comisiei.

Secretar al comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale

19. Funcția de secretar al comisiei de ramură și cea de secretar al comisiei teritoriale se instituie în cadrul organului central de specialitate al administrației publice și, respectiv, al autorității administrației publice locale pentru asigurarea funcționării comisiei.

20. Secretarul comisiei de ramură și secretarul comisiei teritoriale se desemnează de către conducătorul organului central de specialitate al administrației publice și, respectiv, de către conducătorul autorității administrației publice locale.

21. Funcția de secretar al comisiei de ramură și cea de secretar al comisiei teritoriale sînt incompatibile cu funcția de membru sau de membru supleant al comisiei.

22. Secretarul comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale exercită următoarele atribuții:

- întocmește și certifică procesele-verbale ale ședințelor comisiei și ale ședințelor consiliilor de specialitate;
- pregătește ședințele comisiei și ale consiliilor de specialitate;
- execută dispozițiile Președintelui comisiei;
- întreține relațiile comisiei cu organele centrale de specialitate ale administrației publice, cu autoritățile administrației publice locale, cu patronatele și sindicatele;
- asigură transparența activității comisiei în mass-media;
- informează comisia despre executarea hotărîrilor ei anterioare.
- Secretarul poate îndeplini și alte atribuții în limitele competenței sale și în condițiile legii.

Consiliile de specialitate ale comisiei de ramură sau ale comisiei teritoriale

23. Pentru a-și exercita atribuțiile, comisia de ramură sau comisia teritorială pot crea următoarele consilii de specialitate permanente:

- a) consiliul permanent privind politici financiare, fiscale și venituri;
- b) consiliul permanent privind raporturile de muncă și politică salarială;
- c) consiliul permanent privind protecția socială și ocrotirea sănătății;
- d) consiliul permanent privind problemele elaborării, negocierii și încheierii convențiilor colective și monitorizării executării acestora.

În caz de necesitate, comisia de ramură sau comisia teritorială pot crea și alte consilii permanente, precum și unele consilii de specialitate temporare.

24. Componența numerică și nominală a fiecărui consiliu de specialitate din cele menționate mai sus se stabilește în ședința comisiei de ramură și respectiv, în ședința comisiei teritoriale. Consiliile de specialitate sînt formate din membrii și membrii supleanți ai comisiei de ramură sau ai comisiei teritoriale, precum și din experții desemnați de către părțile comisiei respective ținînd cont de principiul parității reprezentării părților. Participarea membrilor și membrilor supleanți ai comisiei de ramură sau ai comisiei teritoriale în cadrul consiliilor de specialitate ale acesteia este obligatorie.

25. Consiliile de specialitate își desfășoară activitatea în formă de ședințe.

26. Ședințele consiliilor de specialitate se convoacă ori de cîte ori este nevoie.

27. Decizia de convocare a consiliului de specialitate aparține Președintelui comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale.

28. În limitele competenței sale, consiliile de specialitate adoptă decizii (cu caracter recomandabil), cu votul a 2/3 din membrii săi prezenți la ședință.

29. Deciziile consiliilor de specialitate se aduc la cunoștința Președintelui comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale în termen de 3 zile din data adoptării.

30. Procesul-verbal al ședinței consiliului de specialitate se întocmește de către Secretarul comisiei de ramură sau al comisiei teritoriale și se certifică de către acesta și de către toți membrii consiliului de specialitate, prezenți la ședință.

VII. Organizarea activității comisiei de ramură sau a comisiei teritoriale

31. Comisia de ramură sau comisia teritorială își desfășoară activitatea în formă de ședințe publice.

32. Comisia de ramură sau comisia teritorială se convoacă în ședință ori de câte ori este nevoie, conform planului de lucru, dar nu mai rar decât o dată la 2 luni.

33. Decizia de convocare în ședință a comisiei de ramură sau a comisiei teritoriale aparține Președintelui acesteia. Ședințele extraordinare se convoacă la propunerea uneia dintre părțile comisiei respective.

34. Materialele referitoare la chestiunile pasibile de examinare de către comisia de ramură sau comisia teritorială se prezintă Secretarului comisiei respective, vizate în modul stabilit, cu cel puțin 10 zile pînă la data ședinței.

35. Proiectul ordinii de zi a ședinței comisiei de ramură sau comisiei teritoriale și materialele privind chestiunile vizate se expediază membrilor comisiei respective de către Secretarul acesteia, cu cel puțin 7 zile înainte de data ședinței.

36. Despre convocarea ședințelor extraordinare membrii comisiei de ramură sau ale comisiei teritoriale sînt înștiințați de către Secretarul acesteia prin telefonogramă, iar materialele respective li se înmînează înainte de ședință.

37. Pentru validitatea deliberărilor ședinței comisiei de ramură sau ale ședinței comisiei teritoriale este necesară prezența a cel puțin 2/3 din membri și reprezentarea fiecărei părți de către cel puțin 3 membri.

38. *Comisia de ramură și comisia teritorială adoptă, în limitele competenței, hotărîri. Hotărîrile comisiei de ramură și comisiei teritoriale se adoptă prin consensul părților lor.*

39. *În cazul în care nu s-a ajuns la un consens, Comisia de ramură și comisia teritorială pot adopta, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți la ședință, una dintre următoarele hotărîri privind chestiunile examinate:*

a) să transfere chestiunea pentru examinare suplimentară în unul dintre consiliile de specialitate (permanente sau temporare);

b) să programeze chestiunea pentru examinare repetată la una dintre următoarele ședințe ale comisiei;

c) să respingă chestiunea fără discuții ulterioare.

40. *Hotărîrile comisiei de ramură și cele ale comisiei teritoriale, precum și procesele-verbale ale ședințelor acestora se întocmesc de secretariatul comisiei, se semnează de președintele și secretarul acesteia și se expediază partenerilor sociali și autorităților interesate în decursul a 5 zile de la data ședinței comisiei.*

41. Orice sesizare sau propunere înaintată de către una din părțile comisiei de ramură sau ale comisiei teritoriale este examinată de către Președintele ei, în termen de cel mult 15 zile. Decizia Președintelui se comunică părții interesate în termen de cel mult 3 zile din data adoptării.

(modificat prin Hotărârea CNCNC nr. 21 din 31.07.2018)

REGULAMENTUL-CADRU
privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru consultări
și negocieri colective de ramură bipartite

I. Dispoziții generale

1. Comisiile pentru consultări și negocieri colective de ramură bipartite (în continuare comisiile de ramură bipartite) sînt create în conformitate cu Legea nr. 245/2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial.

2. În ramurile în care nu există reprezentanți ai unui partener social, comisiile de ramură se constituie ca organe bipartite, în scopul realizării obiectivelor prevăzute la articolul 4, din Legea nr. 245/2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, al stabilirii bazelor de reglementare a relațiilor din sfera muncii și din sfera social-economică dint-o anumită ramură a economiei, precum și în scopul menținerii climatului de stabilitate și pace socială.

3. Comisiile de ramură bipartite au un rol consultativ la elaborarea strategiilor și politicilor social-economice, precum și la aplanarea situațiilor conflictuale apărute între partenerii sociali la nivel de ramură.

4. În activitatea lor comisiile de ramură bipartite se călăuzesc de Constituția Republicii Moldova, Codul muncii, de Legea nr. 245/2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, de prezentul Regulament-cadru și alte acte normative în domeniu.

II. Formarea și componența comisiilor de ramură bipartite

5. Comisiile de ramură bipartite se formează pe principii de paritate, în baza deciziilor comune ale celor doi parteneri sociali care există într-o anumită ramură a economiei.

6. Comisiile de ramură bipartite includ în componența lor cîte 4 membri și 2 membri supleanți, numiți de doi parteneri sociali.

7. Comisiile de ramură bipartite se formează din reprezentanți a doi parteneri sociali, după caz:

a) ai ministerelor, altor autorități administrative centrale, numiți de conducătorii acestor autorități;

b) ai sindicatelor, numiți de organele sindicale de ramură;

c) ai patronatelor, numiți de patronatele de ramură.

8. Comisiile de ramură bipartite se consideră legal constituite la data la care toți membrii și membrii lor supleanți sînt numiți de către partenerii sociali respectivi.

III. Membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură bipartite

9. Membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură bipartite sînt numiți de către partenerii sociali pe o perioadă de 3 ani.

10. Poate fi numită membru sau membru supleant al comisiei de ramură bipartită persoana care întrunește următoarele condiții:

- a) este cetățean al Republicii Moldova;
- b) în privința persoanei nu este instituită o măsură de ocrotire juridică;
- c) nu are antecedente penale.

11. Calitatea de membru sau de membru supleant al comisiei de ramură bipartită încetează în caz de;

- a) revocare;
- b) expirare a mandatului;
- c) încetare a raporturilor de muncă în funcția de bază;
- d) renunțare la calitatea de membru al comisiei;
- e) rămînere definitivă a sentinței de condamnare;
- f) deces.

12. Membrul sau membrul supleant al comisiei de ramură bipartite poate fi revocat prin decizia părții care l-a desemnat.

13. Procedurile de numire și de revocare a membrilor și membrilor supleanți ai comisiilor de ramură bipartită se stabilesc de regulamentele lor cu respectarea următoarelor cerințe:

a) membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură bipartite sînt numiți de către partenerii sociali pe o perioadă de 3 ani, după verificarea îndeplinirii de către aceștia a condițiilor prevăzute de art. 27³, alin. (2) din Legea privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultării și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial nr. 245-XVI din 21 iulie 2006;

b) fiecare dintre partenerii sociali va aduce la cunoștința celui alt partener social lista membrilor și membrilor supleanți numiți de el;

c) în caz de neprezentare a membrului sau a membrului supleant al comisiei de ramură bipartită fără motive întemeiate la două ședințe consecutive, comisia, la solicitarea președintelui, îl poate revoca prin hotărîre proprie. Membrul sau membrul supleant al comisiei de ramură bipartită poate fi revocat și prin decizia partenerului social de către care a fost numit;

d) partenerii sociali urmează să numească membri sau membri supleanți noi în locul celor care au fost revocați, în termen de cel mult 7 zile din data revocării.

14. În caz de neprezentare a membrului sau a membrului supleant al comisiei de ramură bipartită fără motive întemeiate la două ședințe consecutive, comisia, la solicitarea președintelui, îl poate revoca prin hotărîre.

15. În cazul absenței motivate, membrul comisiei de ramură bipartite poate fi înlocuit de un membru supleant, care reprezintă partenerul social respectiv și este împuternicit de acesta.

16. Membrii și membrii supleanți ai comisiilor de ramură bipartite își exercită funcțiile fără a fi remunerați.

IV. Organele comisiilor de ramură bipartite

17. Comisiile de ramură bipartite au următoarele organe de lucru:

- a) președintele;
- b) secretarul;
- c) comisiile de specialitate (permanente sau temporare).

V. Atribuțiile comisiilor de ramură bipartite

18. Comisiile de ramură bipartite au următoarele atribuții:

a) armonizează, după caz, interesele ministerelor, altor autorități administrative centrale, patronatelor și sindicatelor în procesul elaborării bazelor de reglementare a relațiilor de muncă și a relațiilor social-economice la nivel de ramură;

b) poartă negocieri colective, elaborează și promovează convenții colective la nivel de ramură, contribuie la încheierea acestora și monitorizează procesul realizării lor, propun măsuri pentru asigurarea realizării;

c) depistează la nivel de ramură, motivele situațiilor conflictuale și tensiunilor sociale din relațiile de muncă, organizează pregătirea și expertiza propunerilor menite să prevină astfel de situații și tensiuni;

d) examinează proiectele programelor ramurale de utilizare a forței de muncă și exercită controlul asupra îndeplinirii lor, elaborează propuneri privind utilizarea eficientă a forței de muncă, crearea a noi locuri de muncă și ridicarea gradului de ocupare a populației, propun măsuri de combatere a șomajului la nivel de ramură;

e) înaintează propuneri privind asigurarea respectării drepturilor și intereselor salariaților din ramură;

f) determină oportunitatea inițiativei legislative în probleme sociale și probleme ale muncii la nivel de ramură, elaborează propuneri spre a fi prezentate Guvernului, altor autorități abilitate cu o astfel de inițiativă, conform legislației în vigoare;

g) participă, prin reprezentanți, la conferințe, seminare, ședințe, mese rotunde și organizează astfel de acțiuni în probleme ce țin de competența lor;

h) adoptă planurile proprii de lucru;

i) aprobă regulamentele proprii;

J) îndeplinesc alte atribuții în limitele competenței lor și în condițiile legii.

VI. Drepturile comisiilor de ramură bipartite

19. Comisiile de ramură bipartite au următoarele drepturi:

a) să coordoneze, după caz, cu organele centrale de specialitate ale administrației publice, cu patronatele și sindicatele de ramuri inițiativele proprii ce vizează domeniul muncii, relațiile social-economice, promovarea parteneriatului social la nivel de ramură;

b) să coordoneze elaborarea și realizarea convențiilor colective la nivel de ramură;

c) să adopte hotărâri cu caracter de recomandare în chestiunile ce țin de competența lor;

d) să solicite și să primească din partea organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și din partea unităților economice informații, necesare îndeplinirii atribuțiilor lor;

e) să stabilească relații cu structuri și organisme internaționale în domeniul relațiilor de muncă și al parteneriatului social.

VII. Președinții comisiilor de ramură bipartite

20. Funcția de președinte al comisiei de ramură bipartite, este exercită prin rotație de către reprezentantul uneia dintre părțile acesteia. Modalitatea de realizare a rotației se stabilește la prima ședință a comisiei de ramură bipartite. Durata exercitării funcției de președinte al comisiilor de ramură bipartite este de un an și jumătate fiecare.

21. Președinte al comisiei de ramură bipartite exercită următoarele atribuții:

- organizează și dirijează activitatea comisiei;

- ia decizii de convocare în ședință a comisiei;

- prezidează ședințele comisiei;
- contribuie la dezvoltarea parteneriatului social și la consolidarea eforturilor partenerilor sociali în soluționarea problemelor de actualitate;
- organizează, după caz, consultări în chestiunile ce țin de competența comisiei;
- reprezintă comisia în relațiile cu terțe părți, în limitele competenței, fiind responsabil de chestiunile aferente domeniului de activitate al comisiei.

VIII. Secretarii comisiilor de ramură bipartite

22. Funcția de secretar al comisiei de ramură bipartite se asigură de către reprezentantul părții care deține președinția acesteia.

23. Funcția de secretar al comisiei de ramură bipartite este incompatibilă cu funcția de membru sau de membru supleant al comisiei.

24. Secretarul comisiei de ramură bipartite exercită următoarele atribuții:

- întocmește și certifică procesele-verbale ale ședințelor comisiei;
- pregătește ședințele comisiei;
- execută dispozițiile președintelui comisiei;
- întreține relațiile comisiei cu organele centrale de specialitate, cu patronatele și sindicatele;
- asigură transparența activității comisiei în mass-media;
- informează comisia despre executarea hotărârilor ei anterioare;
- Secretatul poate îndeplini și alte atribuții în limitele competenței sale și în condițiile legii.

IX. Consiliile de specialitate ale comisiei de ramură bipartite

25. Pentru desfășurarea activității comisiei de ramură bipartite, în cadrul acesteia pot fi create consilii de specialitate (permanente sau temporare):

- a) consiliul permanent sau temporar în domeniul politicii financiare, fiscale și venituri;
- b) consiliul permanent sau temporar privind raporturile de muncă și în domeniul salarial;
- c) consiliul permanent și temporar privind protecția socială și ocrotirea sănătății;
- d) consiliul permanent și temporar privind problemele elaborării, negocierii și încheierii convențiilor colective și monitorizarea executării acestora.

26. În caz de necesitate, comisia de ramură bipartite poate crea și alte comisii permanente sau temporare.

27. Numărul consiliilor de specialitate, denumirea, statutul și modul lor de funcționare se stabilesc în cadrul ședinței comisiei de ramură bipartite. Consiliile de specialitate sînt formate din membrii și membrii supleanți de ramură bipartite, precum și din experți desemnați de către părțile comisiei. Participarea membrilor și membrilor supleanți ai comisiei de ramură bipartite în cadrul consiliilor de specialitate ale acestora este obligatorie.

28. Componenta numerică și nominală a fiecărui consiliu de specialitate se stabilește în ședința comisiei de ramură bipartite.

29. Consiliile de specialitate își desfășoară activitatea în formă de ședințe.

30. Ședințele consiliilor de specialitate se convoacă ori de cîte ori este nevoie.

31. Decizia de convocare a consiliului de specialitate aparține președintelui comisiei de ramură bipartite.

32. În limitele competenței sale, consiliile de specialitate adoptă hotărâri cu caracter (recomandabil), cu votul majorității membrilor săi prezenți la ședință.

33. Deciziile consiliilor de specialitate se aduc la cunoștința președintelui comisiei de ramură bipartite în termen de 5 zile din data adoptării.

34. Procesul-verbal al ședinței consiliilor de specialitate se întocmește de secretarul comisiei de ramură bipartite și se certifică de către acesta și de către toți membrii consiliului de specialitate, prezenți la ședință

X. Organizarea activității comisiei de ramură bipartite

35. Comisia de ramură bipartită își desfășoară activitatea în formă de ședințe publice.

36. Comisia de ramură bipartită se convoacă în ședință ori de câte ori este nevoie, conform planului de lucru, dar nu mai rar decât o dată la 2 luni.

37. Decizia de convocare în ședință a comisiei de ramură bipartite aparține președintelui părții care deține președinția. Ședințele extraordinare se convoacă la propunerea uneia dintre părțile comisiei respective.

38. Materialele referitoare la chestiunile pasibile de examinare de către comisia de ramură bipartite se prezintă secretarului comisiei, vizate în modul stabilit, cu cel puțin 10 zile pînă la data ședinței.

39. Proiectul ordinii de zi a ședinței comisiei de ramură bipartite și materialele privind chestiunile vizate se expediază membrilor Comisiei de către Secretarul acesteia, ce cel puțin 7 zile înainte de data ședinței.

40. Despre convocarea ședințelor extraordinare membrii comisiei de ramură bipartite sînt înștiințați de către Secretarul acesteia prin telefonogramă, iar materialele respective li se înmînează înainte de ședință.

41. Pentru validarea deliberărilor ședinței comisiei de ramură bipartite este necesară prezența a cel 3 membri din partea fiecărui partener social.

42. Comisia de ramură bipartită adoptă hotărîri, în limitele competenței, prin consensul părților lor.

43. În cazul în care nu s-a ajuns la un consens, comisia poate adopta, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți la ședință, una dintre următoarele hotărîri privind chestiunile examinate:

a) să transfere chestiunea pentru examinare suplimentară în una dintre comisiile de specialitate (permanente sau temporare);

b) să programeze chestiunea pentru examinare repetată la una dintre următoarele ședințe ale comisiei;

c) să respingă chestiunea fără discuții ulterioare.

44. Hotărîrile comisiei de ramură bipartite, precum și procesele-verbale ale ședințelor acesteia se întocmesc de secretarul comisiei, se semnează de președintele și secretarul acesteia și se expediază partenerilor sociali și autorităților interesate în decursul a 5 zile calendaristice de la data ședinței comisiei.

45. Alte prevederi ce țin de organizarea activității comisiilor de ramură bipartite pot fi stabilite în regulamentele comisiilor respective.

46. Orice sesizare sau propunere înaintată de către una din părțile comisiei de ramură bipartite este examinată de către președintele acesteia, în termen de cel puțin 15 zile. Decizia președintelui se comunică părții interesate în termen de cel mult 5 zile de la data adoptării.

XI. Asigurarea financiară și tehnico-materială a activității comisiei de ramură bipartite

Asigurarea financiară și tehnico-materială a activității comisiei de ramură bipartite se efectuează din sursele financiare proprii ale părților, în modul prevăzut de regulamentele lor.

REGULAMENTUL-TIP
privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru dialog social
„angajator-salariați”

I. Dispoziții generale

1. Comisia pentru dialog social „angajator-salariați” (în continuare – Comisia) reprezintă organul parteneriatului social, constituit la nivel de unitate în scopul realizării obiectivelor prevăzute de pct. 4 al prezentului Regulament și stabilirii obligațiilor reciproce concrete ale salariaților și angajatorului în sfera muncii și cea socială.

2. În activitatea sa Comisia se călăuzește de Constituția Republicii Moldova, Codul muncii, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, de prezentul Regulament și alte acte normative în domeniu.

3. Principiile de bază ale activității Comisiei sînt:

- a) legalitatea;
- b) egalitatea părților;
- c) paritatea reprezentării părților;
- d) împuternicirile reprezentanților părților;
- e) interesarea părților pentru participare la raporturi contractuale;
- f) respectarea de către părți a normelor legislației în vigoare;
- g) încrederea mutuală între părți;
- h) evaluarea posibilităților reale de îndeplinire a angajamentelor asumate de părți;
- i) prioritatea metodelor și procedurilor de conciliere, efectuarea obligatorie de consultări ale părților în problemele ce țin de domeniul muncii și în problemele social-economice;
- j) renunțarea la acțiunile unilaterale care încalcă înțelegerile (contractul colectiv de muncă), informarea reciprocă a părților despre schimbările de situație;
- k) adoptarea de decizii, întreprinderea de acțiuni în limitele regulilor și procedurilor coordonate de părți;
- l) executarea obligatorie a contractului colectiv de muncă și a altor înțelegeri;
- m) controlul asupra îndeplinirii contractului colectiv de muncă;
- n) răspunderea părților pentru nerespectarea angajamentelor asumate.

4. Obiectivele activității Comisiei sînt:

- a) negocierea, încheierea și asigurarea executării contractului colectiv de muncă la nivel de unitate;
- b) consultările reciproce (negocierile) în problemele ce țin de domeniul muncii și în problemele social-economice;
- c) promovarea parteneriatului social la nivel de unitate.

II. Procedura de formare a Comisiei

5. Comisia se formează pe principii de paritate din reprezentanții angajatorului și organului sindical din unitate sau reprezentanți aleși ai salariaților (în continuare - părți).

6. Inițiativa de formare a Comisiei aparține oricărei din părțile parteneriatului social la nivel de unitate.

7. Părțile sînt obligate să-și numească reprezentanții săi în Comisie în timp de 7 zile calendaristice din data cînd a parvenit propunerea în formă scrisă de formare a Comisiei.

8. Membrii Comisiei sînt numiți de către părți pe o perioadă de cel puțin 1 an.

9. Comisia se consideră legal constituită din data cînd toți membrii ei sînt numiți de către părți.

10. Membrul Comisiei poate fi revocat prin decizia părții care l-a numit.

11. Părțile urmează să numească membri noi în locul celor care au fost revocați, în termen de cel mult 7 zile din data revocării.

12. Membrii Comisiei, pe perioada convocării în ședințe a Comisiei, li se păstrează locul de muncă, salariul mediu, precum și toate garanțiile sociale de care beneficiază salariații unității.

13. Activitatea fiecărei părți desfășurată în cadrul Comisiei este dirijată de către un Coordonator al părții respective.

Coordonatorii părților din cadrul Comisiei sînt desemnați prin decizie de către aceste părți din rîndul membrilor care le reprezintă în componența Comisiei.

Coordonatorii părților din cadrul Comisiei organizează și îndrumează activitatea părții pe care o reprezintă.

III. Atribuțiile Comisiei

14. Comisia are următoarele atribuții:

a) armonizează interesele salariaților și ale angajatorului în procesul stabilirii obligațiilor reciproce concrete în sfera muncii și cea socială;

b) poartă negocieri colective, elaborează și promovează contractul colectiv de muncă, contribuie la încheierea acestuia și monitorizează procesul realizării lui;

c) analizează, previne și atenuează situațiile conflictuale dintre salariați și angajator;

d) înaintează propuneri privind îmbunătățirea condițiilor de muncă ale salariaților din unitate și acordarea acestora a unor garanții și compensații suplimentare decît cele prevăzute de legislația în vigoare;

e) aprobă Regulamentul său;

f) Comisia poate îndeplini și alte atribuții în limitele competenței sale și în condițiile legii.

IV. Drepturile Comisiei

15. Comisia are următoarele drepturi:

a) să adopte decizii cu caracter de recomandare în chestiunile ce țin de competența sa, decizii pe care angajatorul urmează să le examineze în mod obligatoriu și să informeze în scris Comisia despre rezultatele examinării;

b) să solicite și să primească din partea angajatorului informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor sale.

V. Organele de lucru ale Comisiei și atribuțiile acestora

16. Comisia are următoarele organe de lucru:

a) Președintele;

b) Vicepreședintele;

c) Secretarul.

Președintele Comisiei

17. Președintele Comisiei este ales din rîndul Coordonatorilor părților pe o perioadă de 1 an, la prima ședință a Comisiei, cu 2/3 de voturi din numărul total al membrilor Comisiei. Președintele Comisiei îndeplinește concomitent și funcțiile Coordonatorului părții pe care o reprezintă.

18. Președintele Comisiei exercită următoarele atribuții:

- organizează și dirijează activitatea Comisiei;
- prezidează ședințele Comisiei;
- certifică procesele-verbale ale ședințelor Comisiei;
- organizează, după caz, consultări în chestiunile ce țin de competența Comisiei;
- reprezintă Comisia în relațiile cu terțe părți, în limitele competenței sale, și este responsabil de chestiunile aferente domeniului de activitate al Comisiei.

Vicepreședintele Comisiei

19. Funcția de Vicepreședinte al Comisiei este exercitată de către Coordonatorul celeilalte părți, care nu deține funcția de Președinte al Comisiei.

20. Vicepreședintele Comisiei exercită următoarele atribuții:

- contribuie la dezvoltarea parteneriatului social la nivel de unitate și la consolidarea eforturilor partenerilor sociali în soluționarea problemelor de actualitate;
- organizează și coordonează activitatea părții pe care o reprezintă și este responsabil de eficiența activității reprezentanților părții respective;
- în absența Președintelui Comisiei prezidează ședințele acesteia.

Secretarul Comisiei

21. Secretarul Comisiei este organul administrativ care asigură funcționarea Comisiei.

22. Secretarul Comisiei este ales din rîndul membrilor Comisiei pe o perioadă de 1 an, la prima ședință a acesteia, cu 2/3 de voturi din numărul total al membrilor Comisiei.

23. Secretarul Comisiei exercită următoarele atribuții:

- întocmește procesele-verbale ale ședințelor Comisiei, precum și alte lucrări de secretariat;
- pregătește ședințele Comisiei;
- execută dispozițiile Președintelui Comisiei;
- asigură transparența activității Comisiei la nivel de unitate;
- informează Comisia despre executarea hotărîrilor ei anterioare;
- certifică procesele-verbale ale ședințelor Comisiei;
- Secretarul Comisiei poate îndeplini și alte atribuții în limitele competenței sale și în condițiile legii.

VI. Organizarea activității Comisiei

24. Comisia își desfășoară activitatea în formă de ședințe.

25. Ședințele Comisiei se convoacă ori de cîte ori este nevoie.

26. Comisia poate fi convocată în ședință la inițiativa oricărei din părțile acesteia.

27. Materialele referitoare la chestiunile pasibile de examinare, se prezintă Secretarului ei de către partea care solicită convocarea ședinței Comisiei, cu cel puțin 10 zile pînă la data desfășurării acesteia.

28. Proiectul ordinii de zi a ședinței Comisiei și materialele privind chestiunile puse în discuție se înmânează membrilor Comisiei de către Secretarul acesteia, cu cel puțin 7 zile până la data desfășurării ședinței.

29. Pentru validitatea deliberărilor ședinței Comisiei este necesară prezența a cel puțin 2/3 din membrii ei.

30. Comisia adoptă, în limitele competenței, hotărâri, de regulă, prin consensul părților sale.

31. În cazul în care nu s-a ajuns la un consens, hotărârile privind chestiunile examinate se adoptă cu 3/4 din voturile membrilor Comisiei, prezenți la ședință.

32. Membrii Comisiei care nu sînt de acord cu hotărîrea adoptată au dreptul la opinie separată, consemnată în procesul-verbal al ședinței.

33. Procesul-verbal al ședinței Comisiei se certifică de Președintele și Secretarul ei.

VII. Dispoziții finale

34. Asigurarea financiară și tehnico-materială a activității Comisiei se efectuează integral din mijloacele proprii ale unității.